

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	2
Pápež je silná motivácia	3
Tlač, Život, 19. 8. 2021	
Najvyšší čas naštartovať našu ekonomiku inováciami! Prichádza 3. ročník konferencie a veľtrhu SlovakiaTech Forum - Expo Košice 2021	5
Online, topky.sk, 18. 8. 2021, 10:00	
Futbalista a tréner Mikuláš Komanický: Verím, že Tatran vstane z popola	7
Online, sme.sk, 18. 8. 2021, 10:55	
Malí cestovatelia zažívajú dobrodružstvá a nevšedné zážitky vďaka Košickému detskému pasu	10
Online, webnoviny.sk, 19. 8. 2021, 4:38	
Premnožené bzdochy opäť po roku trápia Košičanov	11
Online, kosicednes.sk, 18. 8. 2021, 13:31	
Ohrozujú zdravie a môžu zabíjať. Ako ich rozpoznať skôr ako bude neskoro? Varujú pred nimi europoslanci, do boja s nimi sa pustila aj košická univerzita. Dezinformácie	12
Online, kosiceonline.sk, 19. 8. 2021, 5:45	
Sudca Mozner: Nie je dôvod vracať sa k Harabinovi	15
Online, sudcovia.sk, 18. 8. 2021, 20:45	
Fakulty a ústavy UPJŠ	21
Futbalista a tréner Mikuláš Komanický: Verím, že Tatran vstane z popola	22
Online, sme.sk, 18. 8. 2021, 10:55	
Ohrozujú zdravie a môžu zabíjať. Ako ich rozpoznať skôr ako bude neskoro? Varujú pred nimi europoslanci, do boja s nimi sa pustila aj košická univerzita. Dezinformácie	25
Online, kosiceonline.sk, 19. 8. 2021, 5:45	

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Pápež je silná motivácia

19. 8. 2021, Zdroj: **Život**, Strany: 10, 11, Vydavateľ: **News and Media Holding, a.s.**, Autor: **Peter Ličák**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Vytlačených: 79 260 ks GRP: 4,96 OTS: 0,05 AVE: 16599 Eur

RÓMOV SPOD SLANSKÝCH VRCHOV VYZVAL NA OČKOVANIE FARÁR NA OMŠI

Bez jedného rovná päťdesiatka. Toľko Rómov z osady za Šarišskou Porubou využilo ponuku mobilného očkovacieho tímu a prišlo sa dať na obecný úrad zaočkovať proti ochoreniu covid-19. Aby mohli na vlastné oči vidieť PÁPEŽA FRANTIŠKA.

Ozaočkovanie svojich farníkov požiadal farár Peter Kentoš z rímskokatolíckej farnosti svätého Martina v Kapušanoch. Vo svojej pôsobnosti má aj Kostol Premenenia Pána v susednej Lade, Kostol Ružencovej Panny Márie v Lipníkoch a Kostol sv. Cyrila a Metoda v Nemcovciach. Do týchto chrámov chodievajú na bohoslužby aj Rómovia zo Šarišskej Poruby. Raz tu, raz tam, kedy ako, lebo v ich dedine majú svätostánok len veriaci z evanjelickej cirkvi augsburského vyznania.

Očkovanie veriacich

„Výjazdové tímy Košického samosprávneho kraja už podali v teréne, takpovediac ľuďom pred ich oknami, viac ako 33-tisíc vakcín chrániacich proti nákaze koronavírusom, ktorý na nás útočí už poldruha roka. Vakcíny podávajú pred nákupnými centrami, autobusovými stanicami, od konca minulého týždňa aj v simulovaných očkovacích centrách v prvých farnostiach na Šariši a Zemplíne. Výjazdová očkovacia služba zaočkovala medzi prvými veriacich vo Veľkom Šariši, Šarišskej Porube, Parchovanoch a Ohrazanoch. Naša ponuka na očkovanie veriacich, ktorí sa chcú v Košiciach či v Prešove zúčastniť na liturgiách a podujatiach so Svätým Otcom Františkom, je časovo obmedzená, platí len do tohto piatka 20. augusta. Týchto veriacich očkujú zdravotníci jednodávkovou vakcínou Janssen od výrobcu Johnson & Johnson, pri ktorej sa za plne očkovaného považuje človek po 21 dňoch od podania očkovacej látky,“ informoval nás predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka.

Chýba im robota

V Šarišskej Porube, dedinke zovretej zelenou hradbou Slanských vrchov, žije približne 600 ľudí, rodákov i prišielcov, polovicu tvoria Rómovia z osady za horným koncom dediny. Ich zvyky, návyky, spôsob života, starosti i radosti z celej obce najlepšie pozná Marcela Vertáľová, terénna sociálna pracovníčka obecného úradu. Aspoň to o svojej spolupracovníčke, rodáčke zo susedného Trnkova, tvrdí starosta Ján Hudák. „Je to osada, akých sú na východnom Slovensku, u nás na Šariši, na Spiši, Gemeri, Zemplíne, desiatky. Ani lepšia, ani horšia, skrátka štandardná rómska osada. Ak tunajších Rómov niečo trápi, tak je to predovšetkým málo pracovných príležitostí. Ženy sa starajú o deti, a tých majú požeňnane, štyri, päť detí v rodine je priemer, ale v osade bývajú aj dve rodiny, ktoré majú po deväť detí. Pamätníci z dediny i priamo z osady vravia, že za socializmu mali v niektorých rodinách šarišskoporubských Rómov aj 16 detí, a to nebývalo v oných rokoch žiadne rekordné číslo, nikto si v osadách nad toľkými deťmi nelámal hlavu. Veď už len nejaký bude, aspoň sa o nás bude mať na staré kolena kto postarať, vravievali rodičia v najpočetnejších rodinách. Dnes má z osady stále zamestnanie len zo päť chlapov, ostatní sú odkázaní na príležitostnú robotu, najčastejšie na stavbách,“ hovorí o živote miestnych Rómov pani Vertáľová.

Nezabudne pripomenúť, že väčšina Rómov sú veriaci, chodievajú na omše do susedných obcí, sobášia sa v kostole, deti dávajú pokrstiť. „Na nedeľnejšej omši sa dozvedeli, že kto sa chce zúčastniť na bohoslužbe za účasti Svätého Otca na košickom rómskom sídlisku Luník IX, musí sa dať zaočkovať. Túto príležitosť využilo 49 Rómov, predpokladala som, že ich príde menej, ale ukázalo sa, že pápež je veľmi silná motivácia,“ konštatovala po podaní poslednej vakcíny Marcela Vertáľová.

Výnimočné stretnutie

Počas svojho pobytu na Slovensku sa pápež František stretne v Košiciach aj s veriacimi Rómami, bude to výnimočná udalosť nielen pre Rómov ale aj cirkev, stretnutí pápežov s rómskym etnikom by sme veľa nenaráтали. Iniciátorom účasti Rómov zo Šarišskej Poruby na stretnutí so Svätým Otcom je Róm Ladislav Gabčo (22). „Dobre, že nás pán farár upozornil, že bez očkovania sa na tomto stretnutí nemôžeme zúčastniť, premeškať takú príležitosť by bolo veľkým hriechom. Všetci, ktorí túžia vidieť pápeža, sa dali zaočkovať, z našej rodiny pôjdu aj dvaja bratia a sestra, rodičia sa na bohoslužbu v Košiciach nechystajú, postačí im, keď im o tejto udalosti porozprávame. Určite bude o čom,“ vraví mladý Róm.

K obecnému úradu prišli z osady ako prví manželka Eva a Ján Horváthovci, sami o sebe vravia, že sú bohabojní, žijú ako káže desiatka božích prikázání. Vychovali sedem detí, všetky sú už v dospelom veku, ani jedno z osady neodišlo kdesi hen do ďalekého sveta. Na otázku, koľko majú vnúčat, sa Ján Horváth zamyslí a po krátkej úvahe s úsmevom odpovie, že asi tak zo dvadsať, ale presne to vie len Pánboh. Na očkovanie sa s manželkou vyparádili, navoňali, vôbec ich nebolo nutné presviedčať, že je to dobrý krok. „Vyše 20 rokov som odpracoval na železničnej stanici v Kapušanoch pri oprave tratí, tam aj často chodíme do kostola, sme veriaci do špiku kostí, páči sa nám aj na rómskej púti v Gaboltove za Bardejovom. Teraz sa tešíme na spoločnú modlitbu so Svätým Otcom, už sa nemôžeme tej výnimočnej chvíle dočkať,“ vyznala sa nám hlava početnej rodiny.

Oboch manželov zaočkoval medik z piateho ročníka Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** Filip Breznin. „Pridal som sa cez prázdniny k mobilnému očkovaciemu tímu Košického samosprávneho kraja, bolo to pre mňa veľmi zaujímavé leto,

dobrá príprava na moje budúce povolanie,“ povedal pre Život medik z Rožňavy.

Medik FILIP BREZNIN očkoval aj Rómov v Šarišskej Porube. Záujemcovia boli zaočkovaní jednorazovou vakcínou Janssen. MARCELA VERTÁLOVÁ ako prvých privítala na očkovaní manželov Horváthovcov. V Šarišskej Porube sa dalo zaočkovať proti covidu-19 takmer 50 Rómov. ZUZANA KAŇUCHOVÁ, asistentka Podpory zdravia, rozdávala ako odmenu vitamíny. Očkovací tím z Košíc zaočkovoal v jeden deň veriacich zo štyroch farností.

V Šarišskej Porube žije 600 ľudí, polovicu tvoria Rómovia.

Autor: TEXT A FOTO: PETER LIČÁK

Najvyšší čas naštartovať našu ekonomiku inováciami! Prichádza 3. ročník konferencie a veľtrhu SlovakiaTech Forum - Expo Košice 2021

📅 18. 8. 2021, 10:00, Zdroj: topky.sk 🌐, Vydavateľ: Zoznam, s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ
Užívateľov za deň: 641.8 tis. GRP: 14,26 OTS: 0,14 AVE: 1682 Eur

Zdroj: SlovakiaTech Forum-Expo 2021

pred 8 hodinami

V dňoch 14. - 15. septembra 2021 sa v košickom Kulturparku otvoria brány už 3. ročníka najväčšej technologickej konferencie na Slovensku a medzinárodného inovačného a technologického veľtrhu SLOVAKIATECH FORUM - EXPO KOŠICE 2021. Podujatie bude unikátnou príležitosťou pre stretnutie slovenských a zahraničných odborníkov z oblasti vedy, výskumu, inovácií, priemyselných technológií, dopravy a logistiky, energetiky, životného prostredia a vzdelávania. Zároveň pôjde o jedinečnú možnosť prezentácie vedeckého a inovačného potenciálu slovenských firiem. Témou podujatia SlovakiaTech 2021 je: Humanity meets Technology / Technology meets Humanity.

Ako uviedol prezident SlovakiaTechu Juraj Miškov, „počas 2 dní sa na 3 pódiumoch vystrieda viac ako stovka domácich a zahraničných spíkov z prostredia technologických firiem, startupov a investorov. Podľa Miškova, „Slovensko potrebuje po kríze naštartovať inováciami!“ Zakladateľ SlovakiaTechu a bývalý minister hospodárstva je presvedčený, že nemôžeme čakať len na to, čo a kedy urobí vláda. „Každý z nás sa môže prichýtiť o to, aby sme po koronakríze opäť rozbehli slovenskú ekonomiku, zvýšili jej výkon i atraktivitu a práve SlovakiaTech Forum - Expo 2021 je na to vynikajúcou príležitosťou“, myslí si zakladateľ podujatia venovanému inováciám a novým technológiám Juraj Miškov.

Konferenčná časť SlovakiaTech 2021 bude naraz na troch pódiumoch:

HUMANITY MEETS TECHNOLOGY: - uvedie bloky: Food evolution, Human evolution, Privacy Evolution a Skills evolution.

FOOD EVOLUTION (14.9.2021, utorok, 9.00 hod.) predstaví vertikálne hydroponické poľnohospodárstvo, bioprodukcii, mäsové alternatívy, biohacking, úpravu génov a monitorovanie poľnohospodárskych plodín.

HUMAN EVOLUTION (14.9.2021, utorok, 13.00 hod.) predstaví zdravotnú starostlivosť, prediktívnu medicínu, náhradné diely pre ľudí - 3D tlač, implantáty pre ľudí - RFID mikročipy, wearables a genomiku.

PRIVACY EVOLUTION (15.9.2021, streda, 9.00 hod.) predstaví kybernetickú bezpečnosť, ochranu údajov, úniky dát, safe computing, význam a použitie metaúdajov.

SKILLS EVOLUTION (15.9.2021, streda, 13.00 hod.) predstaví vzdelávanie v oblasti digitálnych a iných zručností, rozšírenú realitu - VR / AR, IOT a Blockchain.

TECHNOLOGY MEETS HUMANITY: - predstaví bloky: Factory evolution, Retail evolution, Mobility evolution a Green evolution.

FACTORY EVOLUTION (14.9.2021, utorok, 9.00 hod.) predstaví automatizáciu v priemysle, robotov, digitálne továrne, IOT, IOS, big data a cloud computing.

RETAIL EVOLUTION (14.9.2021, utorok, 13.00 hod.) predstaví samoobslužný maloobchod, elektronický obchod, riešenia na mieru, platobné riešenia a obchodné modely predplatného.

GREEN EVOLUTION (15.9.2021, streda, 9.00 hod.) predstaví zelené mestá, zelené budovy, zelené domy a zelenú energiu.

MOBILITY EVOLUTION (15.9.2021, streda, 13.00 hod.) predstaví E-mobilitu, vodíkovú mobilitu, mobilitu na poslednú míľu, drony, vertikálny vzlet a pristátie (VTOL), technológie autonómnej jazdy a zdieľanú mobilitu.

CAPITAL MEETS IDEAS: - prinesie prednášky v blokoch: Ideas evolution, Capital evolution a prezentácie „From zero to hero“.

Podľa výkonnej riaditeľky SlovakiaTechu Aleny Jerglovej, „konferencia je určená pre odbornú verejnosť, zástupcov technologických a inovatívnych firiem, zástupcov verejnej správy, univerzít, vysokých škôl, vedy a výskumu, ale aj pre študentov odborných stredných a vysokých škôl.“

K sprievodným podujatiam SlovakiaTech 2021 bude patriť aj výstavná časť - EXPO: Expozícia TUKE Technickej univerzity v Košiciach; Expozícia **UPJŠ Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**; Expozícia STU Slovenskej technickej univerzity v Bratislave ako aj WORKSHOPY a iné sprievodné aktivity.

Lákadlom 3. ročníka SlovakiaTech 2021 by mali byť hlavní zahraniční a domáci spriekri:

Andrew Keen, označovaný za jedného zo „100 najviac prepojených mužov“ časopisu GQ. Je jedným z najznámejších a najkontroverzejších komentátorov digitálnej revolúcie na svete. Napísal päť kníh vrátane najpredávanejšieho „Kultu amatéra“, „Internet nie je odpoveďou“ a „Ako opraviť budúcnosť“. Režiroval a napísal film 2020 „Ako opraviť demokraciu“ a je moderátorom populárnych podcastov „Keen On Capitalism“.

Mark Post, farmakológ a profesor vaskulárnej fyziológie na Maastrichtskej univerzite. V roku 2013 ako prvý na svete predložil dôkaz o koncepcii kultivovaného mäsa a vyrobil hovädzí hamburger z kultivovaného mäsa metódou in vitro. Ľudia si podľa neho môžu v budúcnosti „vypestovať“ svoje vlastné mäso, bez nutnosti ďalšieho zabíjania zvierat.

Heli Tiirmaa-Klaar, špeciálna veľvyslankyňa pre kybernetickú diplomáciu a odborníčka kyberbezpečnosť z Ministerstva zahraničných vecí Estónska. V rokoch 2012 až 2018 pôsobila ako vedúca koordinácie kybernetickej politiky v European Union External Action v Bruseli. V minulosti pracovala ako estónska národná kybernetická koordinátorka a vypracovala prvú svetovú stratégiu kybernetickej bezpečnosti.

Gerrie Smits, odborník na digitálnu transformáciu a blockchain technológie pre firmy. Ako vraví, pomáha organizáciám ktoré už nie sú „digitálne“. Snaží sa prinútiť ľudí, aby pochopili škodlivý vplyv na obchodné modely a na koncepty ako sú reputácia, správa vecí verejných a dôvera, a dokonca aj vplyv na spôsob akým žijeme a pracujeme.

Christian Weinberger, hlavný poradca pre pokročilé priemyselné technológie a koordinátor vodíkovej mobility v Európskej komisii pre vnútorný trh, priemysel, malé a stredné podniky a podnikanie.

Júlia Matejová, mladá košičanka, ktorá vytvorila jedinečnú rehabilitačnú aplikáciu pomáhajúcu pri rehabilitácii pacientov s obrnou líčneho nervu. Projekt Face Rehab získal 1. miesto na celoeurópskom inovačnom dni v Paríži.

Štefan Klein, vynálezca, konštruktér, pilot a profesor dizajnu je autorom prelomového lietajúceho Aeromobilu. V súčasnosti finalizuje prípravu svojho úplne nového konceptu lietajúceho auta AirCar, ktoré bude schopné letieť vo výške až 3 km a svojimi parametrami bude podobné športovému automobilu. Letová rýchlosť bude 250 km/h a dolet až 1000 km. Na SlovakiaTechu premiérovú predstaví prvý funkčný prototyp lietajúceho automobilu AirCar, ako aj víziu novej ekologickej dopravy v Bratislave.

Janjaap Ruijsseenaars, medzinárodne uznávaný architekt, urbanista a vynálezca známy svojimi inovatívnymi projektmi, ako napríklad: Gravity Energy - patentovaná technika, ktorá využíva všadeprítomnú silu gravitácie na výrobu elektrickej energie efektívnejším spôsobom, Plávajúca posteľ - kus nábytku na magnetickom poli, ktorý bol ocenený najlepším vynálezom roka, Krajinný dom - nekonečná budova bez konca alebo začiatku, ktorá môže byť vytlačená v 3D tlačiarňi a Štvorcový dom – s revolučnou technológiou terasovitého bývania.

Zaštitu nad SlovakiaTech Forum - Expo 2021 prevzali: Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ako aj predseda Košického samosprávneho kraja Rastislav Trnka a primátor mesta Košice Jaroslav Polaček.

Organizátorom SlovakiaTech Forum - Expo je Slovak Invest Agency (SIA), nezisková organizácia – Slovenská agentúra pre podporu malých a stredných investícií, vydavateľ publikácie Investor's Guide Slovakia (investorská príručka). Odborným garantom je PhDr. Juraj Miškov, prezident SlovakiaTech Forum - Expo a bývalý minister hospodárstva SR.

Podľa prezidenta SlovakiaTech Forum – Expo Juraja Miškova, „súčasná technológia ovplyvňuje naše životy v miere, ktorá bola kedysi nepredstaviteľná. Menia spôsob ako pracujeme, ako nakupujeme, ako sa dopravujeme. Menia tvár našich miest a obcí, kancelárií a domácností. Zároveň prinášajú nové riešenia, ktoré nám dokážu predĺžiť život, zlepšiť starostlivosť o svoje zdravie alebo zvýšiť kvalitu života, ktorý žijeme. Učia nás novým zručnostiam, ale prinášajú aj nové výzvy, napríklad, ako sa brániť prílišnému zasahovaniu do nášho súkromia. Technológie môžu byť našim skvelým pomocníkom, ak nájdeme spôsob ako ich ovládať bez toho, aby oni ovládli naše životy.“

Termín: 14. až 15. septembra 2021

Miesto: Kulturpark, Kukučínova 2, 040 01 Košice

Program SlovakiaTech 2021 nájdete na www.slovakiatech.sk . Vstup na konferenciu je bezplatný! Podmienkou je on-line registrácia cez stránku www.slovakiatech.sk .

Tešíme sa na Vašu účasť!

- reklamná správa -

Futbalista a tréner Mikuláš Komanický: Verím, že Tatran vstane z popola [↗](#)

📅 18. 8. 2021, 10:55, Zdroj: vychod.sme.sk [↗](#), Vydavateľ: Petit Press, Autor: Ján Jacoš, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Užívateľov za deň: 602.7 tis. GRP: 13,39 OTS: 0,13 AVE: 1757 Eur

S futbalom začínal na dvore rodičovského domu a neskôr dal svojmu talentu vyniknúť aj v ostatných kluboch.

VÝCHOD. Mikuláš Komanický začínal s futbalom v rodnej Dlhej Lúke (okres Bardejov), ako žiak i dorastenec hral za Partizán Bardejov. Keď bol prijatý na štúdium na Filozofickej fakulte **UPJŠ** v Prešove – získal na nej akademický titul PhDr., prestúpil do Tatrana Prešov.

V Tatrane, ktorý bol pre neho srdcovou záležitosťou, naštartoval svoju úspešnú hráčsku, trénerskú i funkcionársku kariéru.

Zranenie mu kariéru skomplikovalo

Na futbalových trávnikoch obdivovali fanúšikovia jeho hráčske umenie, oddanosť hre a poznali ho ako šikovného a rýchleho krídelného útočníka. V útoku si najlepšie rozumel s Jozefom Bubenkom.

V prvej československej lige ročníka 1972/73 bol pri jedinečnom úspechu Prešova – mužstvo pod taktovkou trénera Milana Moravca sa tešilo zo striebornej priečky. Keď mal 22 rokov, utrpel vážne zranenie. Vďaka pomoci lekárov, ale i svojej pevnej vôli, sa vtedy z trávnikov prvotných štadiónov nevytratil.

Familiárne prezývaný Kopa po doliečení prešiel z postu útočníka na pozíciu pravého obrancu. Aj na tomto poste hral parádne, patril k najspohľadivejším pilierom, oporám mužstva, rád do tejto činnosti pridával svoje povestné útočné výpady. V drese Československa odohral jeden zápas, v tíme Československa do 23 rokov päť stretnutí.

Po skončení hráčskej kariéry bolo významné jeho trénerské pôsobenie. Najprv trénoval v prešovskom Tatrane dorastencov. Neskôr v Tatrane trénoval aj mužov, viedol Jelšavu, Trebišov, Nitru, Bardejov, Ružomberok, Rimavskú Sobotu, Michalovce, Lipany.

O svoje najkrajšie zážitky z futbalových začiatkov, o štúdiu i začiatkoch trénerskej kariéry sa podelil v rámci rozhovoru.

Ako ste sa dostal k futbalu?

Ako dieťa som vyrastal na dedine a v našom dome bol obchod. A keďže po chlieb sa chodilo v popoludňajších hodinách a počet chlebov bol len obmedzený, tak deti po vyučovaní prišli pred náš dom – obchod a čakali na dovoz chleba. Naša záhrada sa v tom čase zmenila na minifutbalové ihrisko. Neskôr rodičia postavili nový dom, ktorý bol blízko pri futbalovom ihrisku, a tam sa to celé začalo (úsmev).

Nie je tajomstvom, že futbal ste hrávali aj na škole, odkiaľ ste sa dostali aj do tímu Partizána Bardejov.

Keď som chodil na základnú školu, hrala sa pionierska liga vo futbale základných škôl. Vďaka tejto súťaži som sa dostal do žiackeho družstva Partizána Bardejov. Áčko Bardejova hralo v tom čase v druhej československej futbalovej lige, a tak väčšiu motiváciu som ani nemohol mať (úsmev). Sen sa mi splnil a ako osemnásťročný som začal v tejto súťaži hrať. Bol to dobrý odrazový mostík.

Na čo z hráčskej kariéry si najradšej spomínate?

Najradšej spomínam na začiatky medzi dospelými. Bardejov bol po jesennej časti na poslednom mieste so siedmimi bodmi. V novinách písali, že Bardejov vypadne. V zime prišiel nový tréner, pán Gašparík, a ten začal mužstvo omladzovať a posilňovať.

Bol to jeden z dôvodov, že ste dostali šancu v tíme.

Presne tak som sa dostal do kádra. Spolu so mnou prišiel do mužstva aj Mišo Andrejko, s ktorým sme vytvorili výbornú dvojicu a svojimi gólmi pomohli mužstvu k zázračnej záchrane.

Zrejme ste chceli aj ďalej pokračovať vo dvojici. Prečo to nevyšlo?

Áno. S Andrejkom sme chceli ísť niekde spolu, ale „hra“ funkcionárov nás rozdelila – ja som odišiel do Tatrana, čo som nikdy neľutoval, a Andrejko do VSS Košice.

Ako si spätne spomínate na pôsobenie v Prešove?

Po príchode do Prešova som si herne sadol s Bubenkom. Škoda, že po dvoch veľmi úspešných sezónach, keď sme v ročníku 1972/73 obsadili druhé miesto, prišlo v Tatrane k hráčskej obmene. Niektorí hráči odišli, ale to najvážnejšie bolo, že sme piati hráči základnej zostavy vypadli dlhodobo pre vážne zranenia.

((piano))

Zranenie neobišlo ani vás.

Ja som mal roztrhnutú Achillovu šľachu. A to sa potom odzrkadlilo aj na výsledkoch.

Ktoré futbalové zážitky sú pre vás tie najlepšie?

Jednoznačne zápasy v mužstve Československa do 23 rokov a jeden zápas za A mužstvo Československa. Tiež rád spomínam na mesačné sústredenie československej reprezentácie v Zeiste, kde tréneri formovali mužstvo, ktoré v roku 1976 získalo titul majstra Európy. Žiaľ, práve v tom období prišlo moje zranenie.

Vaša úspešná generácia venovala pozornosť aj vysokoškolskému štúdiu. Čo vám štúdium dalo?

Jedným z dôvodov prestupu do Prešova bolo, že som sa prihlásil na štúdium na pedagogickú fakultu. Zranenie mi aj tu skrížilo plány. Zanechal som štúdium telesnej výchovy a začal študovať na filozofickej fakulte. V tejto oblasti na nás veľmi vplýval tréner Milan Moravec. Práve to, že sme získali vysokoškolské vzdelanie, nám uľahčilo zaradiť sa do civilného života po skončení hráčskej kariéry.

Čo bolo kľúčovým rozhodnutím k tomu, že ste sa dali na trénerskú dráhu?

Po ukončení aktívnej činnosti som začal pracovať ako vychovávateľ v Strednom odbornom učilišti elektrotechnickom v Prešove-Solivare a neskôr ako zástupca riaditeľa. Popritom som začal trénovať žiakov, potom som tri roky trénoval mladších dorastencov, ktorí boli trikrát majstri Slovenska, a ďalšie tri roky starších dorastencov, ktorí dvakrát boli majstri Slovenska a v roku 1986 sme získali historicky prvý titul dorasteneckého majstra Československa.

Vaše trénerské kroky ale smerovali rovno do Tatranu.

To áno. Po vypadnutí Tatranu z prvej ligy v roku 1988 som sa stal tajomníkom TJ Tatran a tam sa prakticky rozhodlo o mojom osude. V roku 1990 som prešiel na trénerský post.

Trénerstvo zrejme nebolo jednoduchou profesiou.

To vôbec nie. Na druhej strane, hoci je to profesia veľmi náročná, ktorá sa bez plnej podpory rodiny a jej pochopenia nedá robiť, je to zároveň profesia veľmi pekná. Najmä keď sa vám váš koníček stane zamestnaním, čo bol môj prípad (úsmev).

Čo bolo pre vás v rámci trénerstva takým najťažším sústom?

Samozrejme fakt, že sa musíte dokázať povzniesť nad prehrami a nad „odbornosťou“ niektorých funkcionárov a pokrikovaním „tiež-fanúšikov“.

Ako by ste sa zhodnotil ako tréner?

O tom by mali hovoriť tí, ktorých som trénoval a s ktorými som úzko spolupracoval. Ale rozhodne som ako tréner nemal rád, keď sa mi niekto plietol do zostavy. Celý týždeň pracujem s hráčmi a pred zápasom príde poslíček s tým, že kto má hrať. Na to som nikdy nepristal a aj som na to doplatil.

Zrejme môže za tento váš postoj aj fakt, že ste mali pomerne náročné detstvo.

Vyrastal som bez otca, celý život som sa prebíjal sám. Svoje som si zažil po príchode do Bardejova a ani začiatky v Prešove neboli ideálne, no dokázal som ich prekonať. Preto som taký prístup nemal rád.

Čo vaše koučovanie na ihrisku. Aké bolo?

V jednej ruke med, v druhej bič (smiech). Vedel som hráča zjazdiť, ale nemal som problém ani verejne povedať prepáč. Väčšina hráčov to pochopila, a dôkazom toho je aj to, že doteraz mi bývalí zverenci posielajú esemesky (úsmev).

Boli ste klubovým i reprezentačným trénerom. Aké poznatky ste na jednotlivých štáciách získali?

Bolo to diametrálne odlišné. V klube som si vypracovával tréningové plány na celý rok, bol som denno-denne v kontakte s hráčmi, realizačným tímom, v prípade potreby aj s vedením klubu. Pri reprezentácii som skoro zabudol trénovať. Hráčov máte k dispozícii tri až päť dní, tréner je tam skôr manažérom.

A čo pôsobenie na Cypre? Ako si spätne spomínate na toto obdobie?

Na Cypre som zistil, že ísť do inokultúrneho prostredia bez dôkladného ovládania jazyka a fungovať prostredníctvom tlmočníka jednoducho nestačí. Sú to roky driny (smiech).

Vy ste známy aj svojimi bonmotmi. Ako sa u vás rodia?

Tie bonmoty prináša život sám. Stačí chodiť s otvorenými očami a medzi toľkými hráčmi a spolupracovníkmi sa stále niečo udeje. A často je potrebné stresové situácie premostiť nejakým vtipom.

Prešovský futbal sa ocitol v mimoriadne náročnej situácii. Ako to vnímate vy ako bývalý hráč a tréner?

V roku 1996 mesto Prešov v dobrej vôli vyhovel veľkému záujmu vtedajšieho občianskeho združenia Tatran a za symbolickú korunu odstúpilo klub i majetok občianskemu združeniu. Ako to všetko skončilo a kde niektorí dobrodruhovia a tak-zvaní odborníci doviedli najstarší klub na Slovensku, vieme.

Som rád, že hoci až na tretí pokus, ale predsa sa podarilo klub vrátiť mestu.

Aké sú podľa vás východiská pre klub?

Ak všetko legislatívne prejde, verím, že Tatran vstane z popola ako bájnny vták Fénix. Doslova však bude musieť začať od nuly. Tu je však veľké ponaučenie, že v podmienkach mesta Prešov musí byť futbal pod krídlami mesta.

Ale na druhej strane pani primátorka správne poznamenala, že mesto nemôže podporovať profesionálnych futbalistov. Ten počín – odkúpenie akcií, berie ako podanie pomocnej ruky futbalu, aby celkom nevyzimol z futbalovej mapy a chce mu pomôcť, tak ako hlasujúci poslanci, k jeho naštartovaniu. Preto úlohou novovzniknutého predstavenstva bude v čo najkratšom čase zabezpečiť sponzora či sponzorov na financovanie celého klubu.

Po tom, čo ste zavesili trénerskú kariéru na kliniec, ste sa stali poslancom Mestského zastupiteľstva v Prešove a boli ste i poslancom Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja. Ako vnímate toto svoje pôsobenie?

Ako poslanec Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja som pred svojím druhým volebným obdobím pocítil politickú špinavosť na vlastnej koži. Snažím sa zodpovedne plniť úlohy a požiadavky občanov vo svojom volebnom obvode. Som presvedčený, že na Sídlišku III ostane po mne nejaká stopa.

Z čoho máte najväčšiu radosť?

Časy sa menia, roky pribúdajú, starneme. V tomto pokročilom veku mi najväčšiu radosť robia vnúčatá (úsmev).

Autor: Ján Jacoš

Malí cestovatelia zažívajú dobrodružstvá a nevšedné zážitky vďaka Košickému detskému pasu

📅 19. 8. 2021, 4:38, Zdroj: webnoviny.sk , Vydavateľ: ISITA s.r.o., Autor: SITA, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Užívateľov za deň: 140,3 tis. GRP: 3,12 OTS: 0,03 AVE: 1098 Eur

19. 08. 2021

Foto: Visit Košice.

SITA Slovenská tlačová agentúra

Malí cestovatelia majú už druhý mesiac šancu spoznať nepoznané a zažiť nezažité. Vďaka Košickému detskému pasu si zároveň rodiny nemusia plánovať dovolenkový program sami. Sprievodca im ponúka kompletný itinerár zážitkového cestovania mestom – s adresami, užitočnými informáciami a bonusovými úlohami.

„Leto sa nesie v znamení rodiny. Deti majú prázdniny, čo je najlepší čas na to, aby rodičia či starí rodičia vyšli s nimi na výlet a spoločne si užili voľné a bezstarostné chvíle. Rozhodli sme sa preto podporiť ich putovanie a spoznávanie Slovenska, a to Košickým detským pasom,“ povedala riaditeľka Visit Košice Michaela Podoláková.

Za novými zážitkami nie je nutné chodiť do zahraničia, malí cestovatelia aj ich rodičia majú možnosť spoznávať zákutia Košíc a okolia. „Vytvorili sme produkt, ktorý zjednotil všetky zaujímavé miesta a prostredníctvom zbierania zážitkov a odmien motivuje rodiny, aby v Košiciach strávili viac dní alebo sa sem znova vrátili,“ dodala Michaela Podoláková.

Dobroduch a dobrodruhovia

Košický detský pas, ktorý si je možné bezplatne vyzdvihnúť vo Visit Košice Infopointe na Hlavnej ulici až do konca septembra, je ilustrovaný sprievodca od autoriek štúdia Katkat.

Pozýva deti a ich rodičov za dobrodružstvom na vyše 20 miest, ako je napríklad Zoologická záhrada Košice, Miklušova väznica, Steelpark – Park vedy, Hámor v Medzeve, Múzeum letectva, Slovenské technické múzeum, Botanická záhrada **UPJŠ** a mnoho ďalších.

Súčasťou každého Košického detského pasu sú ilustrované samolepky s postavičkou dobroducha Bukiho, ktorými sa deti odmeňujú za navštívený počet lokalít.

Každé tri navštívené miesta im prinesú cestovateľské hodnosti, za ktoré si vo Visit Košice Infopointe vyzdvihnú vecné odmeny a odznaky za dosiahnuté hodnosti. Už po navštívení pätnástich lokalít sa z detí stáva dobrodruh sprievodca a obrázka preukaz sprievodcu.

Po absolvovaní všetkých aktivít deti dostávajú diplom a zároveň majú šancu sa zapojiť do žrebovania o víkendové pobyty vo vyhľadávaných košických hoteloch.

Spokojní návštevníci i prevádzkovatelia

„Pasy sme si vyzdvihli vo Visit Košice Infopointe a za necelé tri dni sme stihli navštíviť až sedem lokalít – medzi nimi boli aj múzeá, o ktorých sme ani netušili. Deti nás ťahali z jedného miesta na druhé, cestovanie s pasom sa im skutočne veľmi páčilo. Košice nás uchvátili, je to nádherné mesto a určite sa ešte vrátíme. Obzvlášť sme netušili o skvelo prispôbennom centre pre cyklistov,“ napísala spokojná návštevníčka z Bratislavy.

„Veľa detí k nám chodí s detským pasom v ruke. O nálepky, ktoré rozdáваме, je veľký záujem a rýchlo sa míňajú. Absolvujú aj bonusovú aktivitu – tetovanie. A musím povedať, že zo zapojenia sa do projektu máme obrovskú radosť,“ neskrýva nadšenie manažérka DinoParku Košice Katarína Sopková.

Slovami chvály nešetří ani Ľuboš Porada z Košického hradu: „Košický detský pas funguje skvele, máme veľa návštevníkov, ktorí prídu cielene práve vďaka tomuto projektu. Mali sme aj deti z Bratislavy, ktoré prišli s rodičmi do Košíc na týždeň a využili Košický detský pas. Vďaka nemu veľmi jednoducho a efektívne navštívili niekoľko krásnych miest a veľmi sa z neho tešili.“

Úspešnosť projektu potvrdila i samotná riaditeľka Visit Košice: „O Košický detský pas je medzi deťmi veľký záujem, čo nás mimoriadne teší. Aj keď náklady do tlače presiahli počet vyše 20 000 kusov, už teraz plánujeme jeho dotlač. Chceme, aby naozaj všetky deti, ktoré k nám prídu, svoj pas dostali.“

Zdieľať

Autor: SITA

Premnožené bzdochy opäť po roku trápia Košičanov [✉](#)

📅 18. 8. 2021, 13:31, Zdroj: [kosicednes.sk](#) [✉](#), Autor: Daša Popovičová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Užívateľov za deň: 18.6 tis. GRP: 0,41 OTS: 0,00 AVE: 579 Eur

Tak ako aj v lete 2020, aj tento rok sú premnožené bzdochy veľkým problémom. Ľudia ich majú na oblečení a zanechávajú stopy po uštipnutí. Podarilo sa nám skontaktovať s pánom docentom Andrejom Mockom z Ústavu biologických a ekologických vied na **UPJŠ** a s pánom doktorom Martinom Suvákom, ktorý pracuje v Botanickej záhrade **UPJŠ** na oddelení zoológie a ochrane rastlín. Poskytli nám informácie o danom druhu bzdochy, či je nebezpečná a ako s ňou bojovať.

O aký druh bzdochy sa jedná?

“Je to sietnička dubová (Corythucha arcuata), druh bzdochy pochádzajúci zo Severnej Ameriky. Od roku 2000 je registrovaná v Európe, na Slovensku bola pozorovaná od roku 2018. Existuje niekoľko podobných druhov, najmä sietnička platanová, Corythucha ciliata, ale tá dubová je momentálne najnápadnejšia vďaka svojim počtom.” informoval M. Suvák. Je to malá bzdocha vo veľkosti cca 3 mm s prievitými krídlami. Na spodnej strane listov žijú nymfy, ktoré sú čierne. Miestom poškodenia sú listy. “Vyciciava listy niektorých rastlín, najmä dubov.” dodal A. Mock.

Poškodenie vrchnej strany listov, Zdroj: M. Zúbrik, [skodcoviadrevin.sk](#)

Je nebezpečná?

“Pre človeka nie sú tieto bzdochy nebezpečné, ojedinele môžu „poštipať“, ale je to len malá nepríjemnosť. Sú to škodcovia hlavne na duboch, kde sú v tomto roku veľmi početné. Stačí sa pozrieť na spodnú stranu listov dubov a tam nájdete rôzne štádiá tejto bzdochy, čierne výlučky a stopy po cicaní vedúce až k žltnutiu listov. Košice sú obklopené dubovými lesmi, v parkoch sú tiež duby, prípadne iné vhodné dreviny, takže ľudia sa s nimi stretnú častejšie.” povedal M. Suvák. “V domácnostiach by s týmto druhom problém nemal byť, zdržuje sa na vegetácii, hoci nálety napr. na svetlo sú možné.” informoval A. Mock.

Zdroj: Facebook, Dušan O.

Ako s nimi bojovať? Je možná prevencia?

“V domácnosti možno použiť sieťky na oknách, prípadne bežné spreje proti hmyzu, ak by to niekomu veľmi vadilo. Ale je to len dočasná záležitosť, väčšinou nie sú potrebné žiadne opatrenia.” navrhol ako možné riešenie M. Suvák.

Podľa stránky [skodcoviadrevin.sk](#), ktorú nám odporučil pán docent A. Mock, je najoptimálnejší spôsob obrany aplikácia insekticídov. Leteckým alebo pozemným insekticídnym prípravkom sa odporúča vykonať v prehustených mladých porastoch z prirodzeného zmladenia až po prerezávke, prípadne po odstránení najviac postihnutých jedincov. Odporúčajú sa dva termíny aplikácie, jarný a jesenný.

Zdroj: (Daša Popovičová, [skodcoviadrevin.sk](#))

Autor: Daša Popovičová

Ohrozujú zdravie a môžu zabíjať. Ako ich rozpoznať skôr ako bude neskoro? Varujú pred nimi europoslanci, do boja s nimi sa pustila aj košická univerzita. Dezinformácie [↗](#)

📅 19. 8. 2021, 5:45. Zdroj: [kosiceonline.sk](https://www.kosiceonline.sk) [↗](#). Sentiment: Ambivalentný. Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Užívateľov za deň: 4.3 tis. GRP: 0,09 OTS: 0,00 AVE: 315 Eur

MARIO HUDÁK, Dnes | 05:30

Falošné správy, konšpiračné teórie, sociálne inžinierstvo, dezinformácie, misinformácie, hoaxy, trolling. Boj proti klamstvu a jeho sofistikovaným podobám v mediálnom priestore a najmä na sociálnych sieťach je čoraz intenzívnejší. Aj na východe Slovenska.

Prorektorka pre marketing a vzťahy s verejnosťou Regina Hučková a tlačový referent a hovorca **UPJŠ** Košice Tomáš Zavatčan / KOŠICE ONLINE

„Sociálne siete sú plné dezinformácií, ktoré ohrozujú naše zdravie či dokonca zabíjajú. Tento problém je zvlášť akútny teraz počas pandémie. V Európskom parlamente sme zriadili špeciálny výbor, ktorý sa venuje boju s dezinformáciami. Usiluje sa o to, aby sociálne platformy niesli zodpovednosť za obsah, ktorý medzi ľuďmi šíria – teda aj za všetky nebezpečné hoaxy, klamstvá a dezinformácie,“ hovorí slovenský europoslanec Vladimír Bilčík o akútnom nebezpečenstve šírenia dezinformácií, nepráv, konšpiračných teórií a sociálneho inžinierstva na sociálnych sieťach vo svojom videu zo stredy 11. augusta.

V pondelok 16. augusta zverejnila košická Univerzita Pavla Jozefa Šafárika tlačovú správu, ktorou odštartovala kampaň proti dezinformáciám s názvom Overuj si fakty. Jej základom je nová univerzitná webová stránka s rovnakým názvom – overujsi.fakty.sk. Porozprávali sme sa s jej autormi – prorektorkou pre marketing a vzťahy s verejnosťou Reginou Hučkovou a tlačovým referentom a hovorcem Tomášom Zavatčanom.

Myslím si, že asi žiadne otázky nerezonujú dnes v spoločnosti tak, ako boj proti covidu a dezinformáciám. Týka sa to jednoducho nás všetkých. Preto sme sa rozhodli, že pôjdeme do tejto kampane, hovorí Regina Hučková / KOŠICE ONLINE

Ako ste prišli na to, že chcete na univerzite robiť kampaň a bojovať proti dezinformáciám?

RH: Sme radi, že to zaujalo aj odbornú obec, pretože presne to bolo našim zámerom. Okrem toho, že v dlhodobom pláne rozvoja chceme prezentovať a vyjadrovať sa k spoločensky dôležitým témam, je to aj úloha a zodpovednosť univerzít ako takých. Univerzitné prostredie má byť tou platformou, ktorá do veľkej miery kreuje spoločenské povedomie.

Nie je boj trochu silné slovo?

RH: Možno áno. Ale potreba minimálne sa voči tomu ohradiť vyplynula zo súčasnej situácie. Priamo to vnímame aj na našej univerzite.

Tomáš Zavatčan: Z dejepisu si dobre pamätáme, ako fungovala propaganda napríklad počas druhej svetovej vojny alebo za komunizmu. Aj na takýchto konkrétnych príkladoch z dejín sa snažíme poukázať na to, aké nebezpečné je ponúkať ľuďom takéto fakty / KOŠICE ONLINE

Ako?

RH: Na **UPJŠ** pôsobí množstvo vedcov a vedeckých tímov, ktorí sa aktívne zapojili do boja proti covidu a urobili kus poctivej, kvalitnej práce. Pomohli Slovensku a jeho ľuďom zvládnuť vlny koronavírusov. Napriek tomu sme boli konfrontovaní s množstvom dezinformácií a hoaxov na tému koronavírusu a vedeckej práce na univerzite.

Útočili na našich kolegov. Napríklad na infektológa Pavla Jarčušku, ale aj na ďalších vedcov. Rektor a vedenie univerzity sa voči týmto konšpiračným informáciám, skupinám a antivaxerom dôrazne ohradili. Myslím si, že asi žiadne otázky nerezonujú dnes v spoločnosti tak, ako boj proti covidu a dezinformáciám. Týka sa to jednoducho nás všetkých. Preto sme sa rozhodli, že pôjdeme do tejto kampane.

Majú vaši študenti problémy s dezinformáciami?

RH: Nemôžem hovoriť za všetkých kolegov, ale ako pedagóg pôsobím na Právnickej fakulte univerzity a môžem povedať, že s tým určité skúsenosti mám. Je to paradox tejto doby.

Do boja z dezinformáciami sa pustila aj košická Univerzita Pavla Jozefa Šafárika / KOŠICE ONLINE

Čo konkrétne myslíte?

RH: V histórii hádam ani nebolo obdobie, kedy mali mladí ľudia a študenti toľko informácií, možností a zdrojov, odkiaľ tieto informácie čerpať. A pritom skĺzavajú k nejakej, povedzme informačnej nebanalnosti, často siahnu po prvom informačnom zdroji, ktorý sa ponúka.

Ale to je asi prirodzené, pretože dnes sú najjednoduchším a najčastejším informačným zdrojom práve sociálne siete. Používa a sleduje ich väčšina z nás. Väčšina ľudí po zdrojoch informácií vôbec nepátra. No tieto zdroje sú rozhodujúce. Snažíme sa to prezentovať na hlavnej stránke našej kampane – overujsfakty.sk.

Majú univerzity zadefinované relevantné zdroje informácií?

RH: Samozrejme. Máme semináre osobitne venované príprave na písanie kvalifikačných záverečných prác, ale aj priebežných seminárnych prác. Študenti tieto informácie dostávajú v rámci procesu výučby. Považujeme to za určitý štandard, bežnú súčasť vysokoškolského vzdelávania. Myslím si, že by to mala byť aj štandardná súčasť vyučovania na stredných školách. Ako na stredných, tak aj na vysokých školách, by mali byť študenti vedení ku kritickému mysleniu a k selekcii informačných zdrojov.

V histórii hádam ani nebolo obdobie, kedy mali mladí ľudia a študenti toľko informácií, možností a zdrojov, odkiaľ tieto informácie čerpať. A pritom sklzávajú k nejakej, povedzme informačnej nedbanlivosti, často siahnu po prvom informačnom zdroji, ktorý sa ponúka (Ilustračná fotografia) / **UPJŠ** Košice

TZ: Je dôležité povedať aj to, že na univerzite sú vzorom pre študentov pedagógovia. Ale na sociálnych sieťach to môžu byť celkom iné vzory alebo skôr idoly. Tie im ponúkajú ľahšie cesty, riešenia a vysvetlenia k tomu, ako sa dostať k „pravdivým“ faktom. Teda ak nejaký „fakt“ povie niekto, kto je v očiach mladého človeka autorita, ďalej si už jeho hodnovernosť neoveruje.

Sú podľa vás dezinformácie také nebezpečné, ako tvrdí europoslanec Vladimír Bilčík? Že môžu ohrozovať ľudské životy, dokonca zabíjať?

TZ: Určite áno. Touto kampaňou sa snažíme ukázať aj na historické skúsenosti s dezinformáciami a propagandou. Z dejepisu si dobre pamätáme, ako fungovala propaganda napríklad počas druhej svetovej vojny alebo za komunizmu. Aj na takýchto konkrétnych príkladoch z dejín sa snažíme poukázať na to, aké nebezpečné je ponúkať ľuďom takéto fakty.

História sa opakuje?

TZ: Dejiny sú cyklus. A cykly sa určitým spôsobom vracajú. Úlohou vysokých škôl a vzdelaných ľudí má byť aj to, aby sme chybám minulosti predchádzali.

Na nebezpečenstvo hoaxov, konšpirácií a sociálneho inžinierstva upozorňuje aj slovenský europoslanec Vladimír Bilčík / FB Vladimír Bilčík

Ako prebiehala tvorba kampane?

RH: Spolupracovali a radili sme sa s profesionálmi v oblasti marketingu. To sa týka nielen kampane Overuj si fakty, ale aj všeobecne prezentácie a marketingu **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Predchádzali tomu dlhé diskusie a analýzy. Kampaň nemá byť iba ad hoc účelovou vecou, ktorou chceme zaujať. Chceme s ňou pracovať ďalej, mala by sa stať súčasťou našich tradičných aktivít a akcií.

Má byť postavená na hodnotových prvkoch a chceme ju dlhodobo, ak nie v horizonte niekoľkých rokov, tak určite v čase niekoľkých mesiacov, rozvíjať. Začali sme ju na webovej stránke univerzity, primárne bude prebiehať na sociálnych sieťach univerzity.

Záber kampane má byť širokospektrálny. S cieľovými skupinami od najmladších potenciálnych študentov, cez našich súčasných študentov a zamestnancov až po širšiu odbornú verejnosť. Táto téma sa nás naozaj dotýka všetkých. Výsledkom by mala byť úcta k faktom, ktoré sú verifikovateľné.

Kampaň **UPJŠ** Overuj si fakty má byť postavená na hodnotových prvkoch a chcú ju dlhodobo rozvíjať. Začala na webovej stránke univerzity, primárne bude prebiehať na sociálnych sieťach univerzity (Ilustračná fotografia) / **UPJŠ** Košice

Univerzity a vedecké inštitúcie si dnes čoraz viac uvedomujú naliehavosť popularizácie vedeckých poznatkov, výskumov, svojej činnosti. Ako je na tom vaša univerzita?

RH: Snažíme sa o to. Uvedomujeme si dôležitosť takejto komunikácie smerom k širokej odbornej verejnosti. Aj v spolupráci s profesionálmi sa na našom referáte propagácie a marketingu snažíme tieto informácie zrozumiteľným spôsobom prezentovať. Je to hlavne o komunikácii s našimi vedeckými tímami a pracovníkmi. Doteraz sme stále našli spoločnú reč.

TZ: Presne tak. Vieme o nutnosti zrozumiteľne prezentovať vedecké výskumy a poznatky. Robíme množstvo aktivít a akcií aj pre širokú verejnosť. Napríklad, na Prírodovedeckej fakulte sú to Nobelovské prednášky, kde každoročne prednášame o nomináciách na Nobelove ceny a ich témach. Máme Univerzitu bez hraníc pre najmenších. Snažíme sa ich inšpirovať ku komplexnejšiemu uvažovaniu. Množstvo výskumov z Lekárskej a Prírodovedeckej fakulty komunikujeme aj v rôznych médiách.

Hoax je poplašná, podvodná, nepravdivá správa, ktorú niekto zámerne vytvoril a ktorá sa väčšinou šíri veľmi rýchlo, hlavne prostredníctvom sociálnych sietí (Ilustračná fotografia) / Flickr/Archive

TYPY DEZINFORMÁCIÍ A ICH PODOBY

- ▶ Dezinformácia – nepravdivá, vedome skreslená informácia, ktorej cieľom je ovplyvniť určitú skupinu ľudí, prípadne celú populáciu.
- ▶ Misinformácia – nepravdivá alebo mylná informácia, ktorá sa šíri nevedome a bez úmyslu poškodiť.
- ▶ Fake news (falošné správy) – informácie, ktoré sa tvária ako správy z novín, no v skutočnosti sú to vykonštruované informácie, ktoré ohýbajú realitu pre svoj vlastný cieľ.
- ▶ Hoax – poplašná, podvodná, nepravdivá správa, ktorú niekto zámerne vytvoril a ktorá sa väčšinou šíri veľmi rýchlo, hlavne prostredníctvom sociálnych sietí.
- ▶ Trolling – urážka či provokácia, ktorá má v človeku vyburcovať silné emócie.
- ▶ Propaganda – informácia, správa alebo text, ktoré využívajú pravdu na to, aby propagovala určitú ideu alebo stranu, pričom vyznievajú objektívne.
- ▶ Konšpiračná teória – teória alebo názor na ľubovoľnú tému, ktoré nie sú podložené faktami a tvrdia, že istá skupina ľudí vedome a tajne pôsobí v neprospech inej skupiny ľudí alebo celého ľudstva. Konšpiračné teórie vysvetľujú historické alebo súčasné udalosti ako výsledok tajného sprisahania skupiny vplyvných, mocných činiteľov.
- ▶ Sociálne inžinierstvo – ciele útoky prostredníctvom rôznych typov informácií a netechnických nástrojov a prostriedkov s úmyslom zmanipulovať ho.

Cieľom dezinformátorov je oklamať čo najväčšiu skupinu ľudí. Počítajú s tým, že ich obeť si fakty neoveria a budú ich bezhlavo zdieľať. Predtým, než niečomu uveríte alebo to posuniete ďalej, by ste si informáciu mali overiť (Ilustračná fotografia) / **UPJŠ** Košice

AKO ROZPOZNAŤ DEZINFORMÁCIU

- ▶ Najjednoduchší spôsob, akým sa dá overiť pravdivosť informácie, je takzvaný CRAP test. Skratka pochádza zo štyroch anglických slov a prináša otázky, na ktoré pravdivý text a jeho autor dokážu odpovedať:
 - ▶ Currency – Aktuálnosť: Kedy bola informácia zverejnená alebo naposledy opravená?
 - ▶ Reliability – Spoľahlivosť: Aké informácie obsahuje zdroj? Poskytuje autor obojstranný pohľad na danú tému?
 - ▶ Authority – Autorita: Má autor kvalifikáciu a renomé na to, aby tieto informácie zverejňoval?
 - ▶ Purpose – Cieľ: Aký je zámer autora? Snaží sa ňu informovať, zaujať, pobaviť alebo presvedčiť? A ak sa snaží presvedčiť ňu, používa na to podložené argumenty? Drží si od témy odstup alebo používa emóciami nabitú štylistiku?
 - ▶ Európska komisia odporúča pracovať aj s otázkou: Aké pocity obsah článku vyvoláva?
 - ▶ Je text, ktorý čítate, plný otáznikov, výkričníkov a fantasticky znejúcich odhalení?
 - ▶ Máte počas jeho čítania pocit, že chcete niekomu vziať alebo na tomto svete prestať existovať?
 - ▶ Ak áno, je dosť možné, že ide o prácu dezinformátora. Pohonnou hmotou každej dezinformácie je totiž silná, väčšinou negatívna emócia.
- ▶ Cieľom dezinformátorov je oklamať čo najväčšiu skupinu ľudí. Počítajú s tým, že ich obeť si fakty neoveria a budú ich bezhlavo zdieľať. Predtým, než niečomu uveríte alebo to posuniete ďalej, by ste si informáciu mali overiť.

Sudca Mozner: Nie je dôvod vracat' sa k Harabinovi

18. 8. 2021, 20:45, Zdroj: sudcovia.sk, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Užívateľov za deň: 1.5 tis. GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 151 Eur

| dennikn.sk | Monika Tódová | 17. augusta 2021 |

Foto N – Vladimír Šimíček

Odborný dôvod na zmenu väzby som nevidel, hovorí sudca Najvyššieho súdu a predseda jeho trestnoprávneho kolégia František Mozner. Rozpráva aj o tom, ako jeho senát poslal Mariana Kočnera do väzby v kauze zmenky.

V justícii ste od roku 2008. Prečo ste sa stali sudcom?

Už keď som študoval na právnickej fakulte, zaujalo ma sudcovské povolanie. Aj v blízkej rodine som mal sudcu, od malička som bol konfrontovaný s týmto povoláním. Mienil som sa uchádzať o túto pozíciu, ale cesta do sudcovského talára nebola až taká priamočiara. Keď som končil fakultu, menila sa právna úprava a zvýšil sa vekový cenzus pre vymenovanie sudcu na 30 rokov. Nebolo tiež úplne jasné, čo bude s čakaťmi, ktorí absolvujú skúšky a ešte nebudú mať požadovaný vek. Rozhodol som sa, že to skúsím na prokuratúre, kde vekový cenzus ostal zachovaný na 25 rokoch. Bola to veľmi dobrá voľba. Práca ma bavila možno aj preto, že som pôsobil na krajskej prokuratúre na oddelení prvostupňovej trestnej agendy, čo sú najzávažnejšie trestné činy. Krajská prokuratúra v Prešove bola relatívne mladá, keď som bol vymenovaný, a tomu zodpovedalo aj zloženie prvostupňového oddelenia so skvelou vedúcou. Veľmi som sa v práci našiel a ani som neuvažoval, že by som zmenil pôsobenie. Následne prišlo k zmene právnej úpravy, táto agenda sa presunula na okresy v sídle kraja. Nakoniec som sa rozhodol, že predsa sa len pokúsím stať sudcom. Podarilo sa mi to v roku 2008.

Aký bol najnáročnejší prípad, ktorý ste rozhodovali?

Nemám to takto poukladané, je to neustály kolotoč. Spravidla tá najnáročnejšia vec, ktorá sa rieši, sa s odstupom času nezdá až taká náročná. Ak by som mal spomenúť prípad, ktorý ovplyvnil právnu úpravu a rozhodovanie v rámci celého Slovenska, tak išlo o vec, kde sme na Krajskom súde v Prešove prerušili konanie a predložili vec Ústavnému súdu na konanie o súlade asperačnej zásady s ústavou. Tomuto návrhu bolo vyhovené a malo to vplyv na to, že časť Trestného poriadku vypadla a potom sa vrátila účinnosť platnosti.

O čo ide v asperačnej zásade?

Je to otázka trestania súbehu trestných činov. Keď je ich viac, trest sa môže sprísniť, zvyšuje sa aj horná hranica trestnej sadzby. Problém bol v tom, že nielen že sa zvyšovala horná hranica, ale zákonodarca nám obligatórne zvyšoval aj dolnú hranicu a niekedy tam vychádzali neprimerané tresty.

V lete 2018 ste boli predsedom senátu Najvyššieho súdu, ktorý rozhodol, že Marian Kočner, obvinený v kauze zmenky, bude stíhaný väzobne. Bolo to potom, čo Špecializovaný trestný súd Kočnera do väzby nechal. Spätne sa rozhodnutie vášho senátu ukázalo ako jedno z kľúčových a zrejme malo vplyv aj na vyšetrovanie vraždy Jána Kuciaka. Je to tak?

Dá sa na to pozerať z dvoch strán. V čase rozhodovania sa táto vec vymykala obvyklým prípadom, ktoré som dovtedy riešil, možno len mediálnym záujmom. Pojednávačka bola plná. Ale pokiaľ ide o samotný predmet konania, posúdiť, či sú alebo nie sú dané dôvody väzby, tak išlo o bežnú trestnú vec, ktorých sme dovtedy riešili stovky. Spätne nepochybne musím pripustiť, že to bolo rozhodnutie, ktoré ovplyvnilo ďalšie udalosti.

Prečo musel ísť Kočner v kauze zmenky do väzby? Vtedy sa ešte vôbec nevedelo o tom, že bude obvinený vo veci vraždy.

Toto rozhodnutie nijako nesúviselo s vraždou novinára Jána Kuciaka a jeho snúbenice. Vychádzali sme len zo spisového materiálu. Išlo o podozrenie z falšovania zmieniek a z ďalšej ekonomickej a hospodárskej trestnej činnosti veľkého rozsahu. A práve to nás viedlo k záveru o existencii obavy z pokračovania trestnej činnosti, a to aj zo zreteľa na rozsah tejto ekonomickej trestnej činnosti a príjmy, ktoré z nej plynuli.

Ako ste vnímali vraždu novinára Jána Kuciaka?

Nebudem komentovať, ako som to vnímal ako sudca, keďže sa mi to môže dostať na stôl. V súčasnosti som členom päťčlenného senátu, ktorý rozhoduje o dovolaniach proti riadnym opravným prostriedkom – proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu v takzvanom treťom kole.

Ako občan môžem povedať, že vražda akéhokoľvek novinára v súvislosti s jeho povolaním je výrazný signál, že v krajine nie je niečo v poriadku. Možno by sa dalo parafrázovať, nie čo je zhnité v štáte dánskom, ale to, do akej miery je to zhnité, sa preukáže aj tým, že štát dokáže zabezpečiť vyšetrovanie takého činu.

Sudca Mozner: Nevidel som odborný dôvod na zmenu väzby (autorky: Michaela Barčíková, Monika Tódová)

<https://youtu.be/uuCdr6UEVHo>

Spätne sa ukázalo, že Kočnerovi veľmi záležalo na tom, aby nešiel do väzby a v Threeme. V komunikácii s Monikou Jankovskou rozoberal celý váš trojčlenný senát. Vo vašom prípade hovoril, že to vybavil cez strýka, ktorým je Juraj Sopoliga. Konkrétne napísal: „Synovec vyriešený, rodina to vyriešila, strýko.“ Riešil s vami vtedy niekto Kočnerovu väzbu?

Môžem zopakovať len to, čo už odznelo vo vyjadrení celého senátu po tom, čo táto časť komunikácie bola zverejnená – a síce, že v Threeme popisovaným spôsobom som osobne ani ja a ani senát neboli ovplyvňovaní.

Keď sa Jankovská dozvedela, že ste predsedom senátu, Kočnerovi napísala: „Synovec Sopoligu. Raz som mu zachránila krk.“ Zachránila vám niekedy Monika Jankovská krk?

Z toho neviem, či mne alebo strýkovi zachránila krk. Mne určite krk nezachraňovala.

Aký ste mali vzťah? Poznali ste sa?

Poznali sme sa osobne z titulu jej funkcie, keďže bola štátnou tajomníčkou. Stretávali sme sa s určitou pravidelnosťou na oficiálnych akciách. Boli to najmä celokrajské semináre sudcov, ktoré sa usporadúvali a aj sa usporadúvajú. Aj sme si tykali, telefón som na ňu nikdy nemal.

O vašom rozhodovaní o väzbe vypovedá aj bývalý sudca Sklenka, ktorý sa o tom rozprával s vtedajšou podpredsedníčkou Najvyššieho súdu Jarmilou Urbancovou. Tá mu vraj povedala, že Kočner bude stíhaný na slobode. Sklenka vypovedal: „Mozner už mal napísané rozhodnutie, ale potom prišli tlaky. Za sudcom prišla vtedajšia predsedníčka súdu Daniela Švecová aj šéf trestného kolégia Libor Duľa. Strašne na neho tlačili, aby Mariana Kočnera zobral do väzby, bol z toho na prášky, zložil sa a nakoniec rozhodol tak, ako rozhodol po intervencii týchto osôb.“

Nemyslím si, že je akokoľvek vhodné komentovať výpoveď svedka. O to viac, že ide o živú kauzu, ktorá sa mi môže dostať na stôl. Tu však tiež môžem povedať, že k takému ovplyvňovaniu senátu nedošlo. Išlo o rozhodnutie senátu a nie o moje rozhodnutie.

Keď ste takto spomínaný napríklad vo výpovedi Sklenku, je to dôvod na vylúčenie, keby ste dostali prípad Búrka? Riešilo sa to aj pri sudkyniach Macejkovej a Wänkeovej, ktoré sa spomínali v Threeme alebo v kauze Plevel, a predseda senátu Paluda vtedy odkázal, že nie je dôvod na ich vylúčenie.

Ide o to, v akom kontexte je človek spomínaný. Osobne by som sa necítil zaujatý. Bolo by na stranách, či by považovali to, že sa spomínam v Threeme, za dôvod, ktorý by ma mal vylúčiť z konania. Bolo by to potom na rozhodnutí iného senátu.

Jankovská a aj množstvo ďalších sudcov je dnes obvinených z korupcie. Čo toto všetko spravilo s dôveryhodnosťou justície?

Dôveryhodnosť justície dlhodobo nebola na vysokých priečkach. Bola nízka a to, čo sa stalo, nepochybne ešte viac dôveryhodnosť podkopalo. Je veľmi dôležité, aby sa táto vec náležite vyšetrila. A pokiaľ budú postavení pred súd, aby prebehol spravodlivý proces a v závislosti od výsledkov tohto konania boli prijaté adekvátne opatrenia. Do budúcnosti je dôležité, aby každé podozrenie zo zlyhania sudcu bolo náležite vyšetrené.

Nemôžu tu existovať nejaké mimoriadne inštitúty, ktoré by sa mali týkať sudcov. Buď budú klasické disciplinárne konania alebo trestné konanie. Musia byť nastavené tak, aby vylúčili podozrenie z toho, že boli zneužití ako prostriedok nátlaku na vplyvanie na rozhodovanie sudcov. V tejto súvislosti by bolo treba zmieniť aj to, že v prípade informácií o zlyhaní sudcov v prvotnej fáze by mali orgány postupovať diskrétno. V hre nie je len povest' sudcu, ktorá môže byť dotknutá predčasným informovaním v niečom, čo sa možno vôbec nepotvrdí. V hre je aj dôveryhodnosť inštitúcie ako celku.

Prečo bola podľa vás aj pred tým dôveryhodnosť justície nízka?

Príčin je viac. Celkovo systém štátnych orgánov verejných mocí na Slovensku dlhodobo neoplýva vysokou mierou dôvery. Možno spôsob komunikácie s verejnosťou je dôležitý moment, ktorý by mali súdy zvládnuť, a mal by sa nastaviť tak, aby sa komunikovali nielen problémy, ale aj úspechy justície, poukázať na to, čo je dobré. V tomto smere má justícia pomerne dosť rezerv.

Dali podľa vás tí slušní sudcovia dostatočne najavo, že sa od takýchto praktík, aké sme čítali v Threeme alebo o akých vypovedajú už aj niektorí sudcovia, dištancujú?

Myslím si, že áno. Jedna vec je verbalizovať to, pretože to je niečo, čo je v spoločnosti samozrejmé. Aj Združenie sudcov Slovenska má vo svojich stanovách, že sa akokoľvek dištancuje od tohto typu konania. Nikdy to nebude ideálne a v tomto smere je aj justícia odrazom celej spoločnosti. Drvivá väčšina sudcov bola z tých podozrení šokovaná, kým sa rozhýbali. Ale potom si ich sudcovské rady a aj Súdna rada predvolali, žiadali vysvetlenie, pretože my sudcovia chceme počuť aj druhú stranu. Jedna vec je, čo je zverejnené v médiách, ale potrebujeme vedieť reakciu, aby sme sa vedeli rozhodnúť. V nadväznosti na toto potom padli aj disciplinárne návrhy a dokonca aj návrhy

na pozastavenie výkonu funkcie. A toto by možno mohol byť aj do budúca v takýchto situáciách – a dúfam, že ich nebude veľa – spôsob, ako s tým pracovať.

Podpísali ste nejaké z vyhlásení, ktoré odsudzujú konanie zistené z Threemy, alebo, naopak, to, ktoré spochybňovalo výpovede spolupracujúcich obvinených a aktuálne vyšetrovania?

Žiadne z týchto vyhlásení som nepodpísal aj z toho dôvodu, že sú to veci, o ktorých skôr či neskôr môžem rozhodovať.

Môže sudca takéto vyhlásenie podpísať?

Sudca má povinnosť dbať na to, aby svojím správaním nespochybnil svoju nestrannosť a nezaujatosť do budúca, to sú základné limity. Aj sudca je samozrejme občanom, ktorý má slobodu prejavu, táto je limitovaná práve touto povinnosťou zdať sa, že je nestranný a nezávislý, a tým je podľa mňa limitované aj to, čo podpíše alebo nepodpíše. Musí si vyhodnotiť, či ho to nediskvalifikuje.

Napríklad sudca Kliment bol vylúčený z rozhodovania za to, že povedal, že by sa mali obvinení sudcovia hanbiť. Aj toto je dôvod na vylúčenie?

V danom kontexte, ako to bolo prednesené, dospel senát Najvyššieho súdu k záveru, že je to dôvod z pohľadu objektívnej nezaujatosti a nestrannosti. Ak by ste mali v súvislosti s vašou profesiou nejaký spor o ochrane osobnosti a sudca, ktorý to dostane na starosti, by predtým nejakým spôsobom komentoval vašu prácu možno s negatívnym odtieňom, považovali by ste ho za nezaujatého? To je dôležité.

Ako vnímate inštitút spolupracujúceho obvineného v našom práve?

Spolpracujúci svedok alebo obvinený je legitímny prostriedok a nástroj proti určitému typu kriminality. Existuje všade okolo v rámci členských štátov Európskej únie. Druhá vec je spôsob, ako sa s ním nakladá. Pokiaľ by to mal byť jediný dôkaz alebo by to bol rozhodujúci či dosvedčujúci dôkaz, kladú sa zvýšené nároky na jeho vyhodnotenie. Ale inštitút ako taký je na mieste.

Ak je to jediný dôkaz, tak takéto veci cez Najvyšší súd neprejdú?

To je veľmi skreslený a zjednodušený pohľad. Ak by aj takýto dôkaz bol jediný, zasadí sa do širšieho rámca, náležite sa vyhodnotí a aj senát pripúšťa, že môže byť použitý. Čím menej iných dôkazov máte, tak tým musí byť previerka tohto dôkazu dôslednejšia a musí byť v rozhodnutí odôvodnená.

Váš strýko a predchádzajúci prezident Združenia sudcov Slovenska Juraj Sopoliga bol vnímaný ako podporovateľ exministra spravodlivosti za HZDS a predsedu Najvyššieho súdu a Súdnej rady Štefana Harabina. Rovnako bolo vnímané aj združenie. Neozývalo sa ani v čase, keď Harabin šikanoval kritikov disciplinárnymi návrhmi. Ako ste Harabina vnímali vy, keď ste nastúpili do justície?

Je fakt, že združenie je dlhodobé takto vnímané. Budeme mať tento rok tridsať rokov existencie a je to priestor pre určitú bilanciu. Mala by to byť aj analýza toho, kde sa urobili chyby, že to skĺzlo do momentu takéhoto vnímania. Som presvedčený, že ak by sa vyhodnotili jednotlivé kroky, ktoré robilo združenie vo vzťahu k Harabinovi, keď bol vo vrcholných justičných pozíciách, tak to neboli len podporné stanoviská bez výhrady. Mali by sme preto zlepšiť komunikáciu, pretože ten obraz nie je úplne z môjho pohľadu objektívny. Keď som v roku 2008 nastúpil do justície, bol som pomerne ďaleko od mocenského centra. Bol vtedy ministrom spravodlivosti, žiadne statusové zmeny sa nediali, nemal som veľmi dôvod sa o to zaujímať. Pokiaľ sa stal predsedom Najvyššieho súdu, tak spätne mi o tom hovorili kolegovia, že tu bol určitý zápas. Vzhľadom na tú vzdialenosť a na to, čo sme riešili my, sa ma to až tak nedotýkalo.

Rozdelilo to sudcov na tých, čo sú za Harabina, pár odvážnych sa ozvalo, že sú proti, potom tu bola klasická mlčiaca väčšina. Platí ešte dnes toto rozdelenie, alebo je už Harabin minulosťou?

Som presvedčený, že nie je dôvod sa k Harabinovi nejako vracaať. Sú tu iné otázky a témy, ktoré treba riešiť a ktoré by mali smerovať k tomu, aby stav dôveryhodnosti justície bol lepší.

Bol Harabin pozitívna alebo negatívna postava slovenskej justície?

Nepochybne je to postava slovenskej justície, ktorá zasiahla do vývoja justície. Možno inak to bolo na začiatku jeho pôsobenia a inak na jeho konci.

Na konci to bolo horšie?

Tu si dovoľm tvrdiť, že na konci to bolo horšie.

Foto N – Vladimír Šimíček

Bude sa združenie zastávať sudcov, keď sa im bude diať niečo podobné, ako robil Harabin?

Podľa mojich informácií to združenie robilo vždy a robí to aj dnes, že na požiadanie člena združenia ho zastupuje v prípadných disciplinárnych konaniach. V tomto budeme určite pokračovať, pokiaľ by sa malo niečo také diať.

Združeniu sa však vyčíta práve to, že bolo väčšinou ticho, keď sa diali tieto nepravosti. Ako napríklad vnímate útoky politikov na sudcov, ktorí teraz rozhodujú tie najväčšie kauzy? Rodina bývalého riaditeľa Slovenskej informačnej služby Pčolinského tvrdí, že je vo väzbe, lebo predtým v rozhovore vyhlásil, že SIS rozpracovala 20 sudcov. To rozhodovanie pritom prešlo už viacerými senátmi a dôvody väzby sa dokonca rozšírili.

Nebudem sa vyjadrovať ku konkrétnym kauzám ani k tej, ktorú ste spomínali, keďže je to predmetom vyšetrovania. Ale vo všeobecnej rovine určite súdne rozhodovanie ako také môže alebo dokonca musí byť predmetom verejnej kritiky. Práve zo strany politikov je veľmi dôležité, aby udržali kritiku vo vecnej a odbornej rovine. Bolo súčasťou nášho júnového vyhlásenia, že útoky, ktoré dokonca nadobúdajú charakter osobných útokov voči konkrétnym sudcom pre konkrétne rozhodnutia, sú nepripustné. Musí to byť vecná a odborná rovina. Takéto výroky opäť prispievajú k tomu, že sa znižuje dôveryhodnosť a rešpekt v justíciu. Časť obyvateľstva sa s tým stotožňuje.

Bude vás počuť viac ako doteraz?

Urobíme všetko preto, aby nás bolo počuť viac, a práve preto som aj tu.

Nedávno ste sa ako nový prezident združenia stretli s predsedom Súdnej rady Jánom Mazákom a predsedom Špecializovaného trestného súdu Jánom Hrubalom. Ten reprezentuje iniciatívu za otvorenú justíciu, ktorá sa v minulosti proti Harabinovi postavila. Znamená to, že už chcete naozaj opustiť minulosť?

Iniciatívu predsedu Súdnej rady som vítal. Jej cieľom je, aby sme komunikovali, a pokiaľ na nejakých otázkach nájdeme zhodu, tak aby sme ju prezentovali spoločne. Šanca na presadenie zmien je potom väčšia. Pokiaľ ide o minulosť združenia, nie je to len éra Harabina, má ju dlhšiu. Združenie sa podieľalo na množstve významných krokov v rámci 90. rokov, potom v rámci prestupových rokovanií. Nie je dôvod úplne opúšťať minulosť. Minulosť je minulosť, potrebujeme sa pozrieť do budúcnosti a zlepšiť našu komunikáciu.

Súdna rada nedávno pozastavila výkon funkcie sudcovi vo Zvolene za to, že odmietal nosiť rúško. Súhlasíte s takýmto potrestaním sudcu?

Dočasné pozastavenie funkcie nie je trest. To je trochu nesprávna interpretácia. Pokiaľ ide o samotné meritum problému, zastávam názor a zhodli sme sa na tom aj na stretnutí celorepublikovej rady združenia, že povinnosť je možné ukladať aj na základe zákona. V tomto prípade, pokiaľ budeme hovoriť o rúškach, je to zákon o ochrane a podpore verejného zdravia, ktorý je síce napadnutý na Ústavnom súde, ten ale nepozastavil účinnosť dotknutých ustanovení. Pokiaľ zákon nie je v rozpore s ústavou, platí prezumpcia ústavnosti. Som presvedčený, že sudca v súčasnosti je povinný mať v pojednávacej miestnosti rúško. Pokiaľ si myslí, že je to v rozpore s ústavou, tak má možnosť podať návrh na konanie o súlade právnych predpisov. Pokiaľ sudca nerešpektuje túto povinnosť a z tohto dôvodu musí odročiť pojednávanie, pretože strany z obavy pred nákazou opustia pojednávaciu miestnosť, je jedno, ktorá z tých strán, tak potom prípadné prieťahy idú na jeho vrub a vystavuje sa riziku disciplinárneho postihu. Postup Súdnej rady nezdievam. Dočasné pozastavenie funkcie je kompetencia, ktorú získala minulý rok a mala by sa využívať, pokiaľ sú dôvodné pochybnosti o sudcovskej spôsobilosti, a zároveň to musí negatívne vplývať na dobrú povesť justície.

Ako by ste ako predseda súdu postupovali pri sudcovi, ktorý odmieta nosiť rúško?

Dával by som za jednotlivé konania disciplinárne návrhy, ktoré by sa nabaľovali, a menila by sa aj kvalifikácia disciplinárneho návrhu.

Čiže by ste dospeli k potrestaniu inak?

Áno, je to dlhšie a som si plne vedomý, že nefungujú disciplinárne senáty. Disciplinárne návrhy by sa kopili a nekonalo by sa o nich tak, ako sa má. Nie je to zodpovednosť disciplinárneho navrhovateľa a ani sudcu. Je to zodpovednosť Súdnej rady, ktorá nie úplne dostatočne tlačila na doplnenie databáz, a od 1. augusta je to zodpovednosť ministerstva spravodlivosti, ktoré nezabezpečilo disciplinárny poriadok.

Ďalším taký sudcom je Branislav Harabin, syn Štefana Harabina, aj on odmieta nosiť rúško a po návrate z dovolenky odmietol ísť do karantény a policajtom povedal, že pravidlá nerešpektuje. Podali by ste disciplinárny návrh?

Nemám tento druh informácií. Sudca nemá priestupkovú imunitu, tak nech konajú príslušné orgány, ktoré to majú odkontrolovať, a buď to budú riešiť po vlastnej línii, alebo to budú signalizovať predsedovi príslušného súdu. Ak by to nenosenie rúška malo za následok prieťahy v konaní, tak tam by som zastával ten názor, že áno.

Pokiaľ by to nemalo za následok prieťahy v konaní a všetky strany v pojednávacke by s tým nemali problém?

Ide nepochybne o porušenie povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, ale tam by som zohľadnil všetky okolnosti – neprekážalo to stranám, aká veľká bola pojednávacia miestnosť, ako dlho pojednávali, aké tam boli rozstupy, aké boli prestávky. Pozrel by som sa materiálne na

to, či to malo za následok také pochybenie, pre ktoré by som sa domáhal, aby bola vyvedená disciplinárna zodpovednosť.

Boli by ste za to, aby boli sudcovia povinne očkovaní?

Tu by som sa odpíchal od rezolúcie Rady parlamentného zhromaždenia z 27. januára 2021, kde parlamentné zhromaždenie vyzvalo členské štáty, aby zabezpečili, aby občania boli informovaní o tom, že očkovanie nie je povinné, aby nikto nebol pod politickým, sociálnym alebo iným tlakom očkovaný, ak si to neželá, a taktiež, aby nikto nebol diskriminovaný z dôvodu, že nie je očkovaný. Zastávam názor, že povinné očkovanie by nemalo byť. Samozrejme, ak niekto nie je zaočkovaný, musí dodržiavať protipandemické opatrenia, ktoré sú tu na to, aby sa zabránilo ďalšiemu šíreniu ochorenia covid-19.

Keby ste mali ako predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu, ktoré zjednocuje právne stanoviská povedať jednu vec, ktorú by ste zmenili v Trestnom zákone alebo Trestnom poriadku, čo by to bolo?

Dlhodobo tvrdím, že je potrebné sa zaoberať trestnými sadzbami, ich nastavením. Treba ich kompletne prekopať. Zároveň aj podmienky ukladania alternatívnych trestov. Celý diapazón trestov sa nevyužíva. V prípade Trestného poriadku by bolo dobré, keby bol menej formálny, hlavne by som odformalizoval niektoré štádiá prípravného konania.

Teraz sa zmenili ustanovenia o väzbe. My novinári sa domnievame, že sa to udialo práve v súvislosti s tým, akí vplyvní ľudia v nej končia. Bol na takúto zmenu podľa vás dôvod?

Tak, ako to odznelo v pripomienkach Najvyššieho súdu, ktoré boli uplatnené v rámci medzirezortného pripomienkového konania, zastávam názor, že nebol odborný dôvod na to, aby sa takto narýchlo menila len takáto časť ustanovení o väzbe. Napriek tomu, že sme nemali presne stanovené lehoty kolúznej väzby, tak ani rozhodnutia Ústavného súdu a ani rozhodnutia ESLP neindikovali, že by sme tu mali systémový problém. Taký, ktorý treba akútne riešiť. Odborný dôvod na takýto rýchly zásah nebol.

Foto N – Vladimír Šimíček

Zmenil sa aj zákon o zaisťovaní majetku. Tridsiati poslanci opozície, ktorých zastupuje Robert Kaliňák zo Smeru, sa obrátili na Ústavný súd a tvrdia, že je protiústavné, keď sa trest prepadnutia majetku ukladá obligatórne – teda pri istých trestných činoch je súd povinný ho uložiť –, a jednak hovoria, že by mal prepadnúť iba majetok preukázateľne získaný z trestnej činnosti a nie celý. Je to protiústavné?

To, či je to protiústavné, nám povie Ústavný súd, ktorý to prijal na ďalšie konanie a bude o tom konať. Účinnosť dotknutých ustanovení Trestného zákona nepozastavil. Pokiaľ by sme sa bavili o tom, že má prepadnúť iba majetok, ktorý je preukázateľne získaný z trestnej činnosti, tak treba povedať, že aby bol majetkový trest efektívny, musí byť pre páchatel'a citelný. Nepochybne môže prepadnúť aj majetok, ktorý nebol získaný trestnou činnosťou. V tomto prípade by som žiadny problém nevidel a tradične to tak aj býva, pretože len málokedy sa stáva, že máte majetok získaný len trestnou činnosťou. Vždy sa tam nájde aj majetok získaný legálne. Pri obligatórnosti tohto trestu vidím trochu problém. Rozhodovanie o vine a treste patrí súdnej moci, a pokiaľ zákonodarca napíše, že za tento trestný čin je možný len takýto trest, tak je otázka, či tam nezasiahol neprípustným spôsobom do kompetencií, ktoré patria súdnej moci, a sám som zvedavý, ako sa s tým vysporiada Ústavný súd.

Je podľa vás Mária Kolíková dobrá ministerka spravodlivosti?

Z pozície prezidenta združenia by som ju dnes a na tomto fóre nehodnotil. Keď bude mať za sebou celé funkčné obdobie, môžeme komplexne hodnotiť kroky, ktoré sa jej podarilo urobiť. Určite robí kroky, s ktorými sa aj združenie vie stotožniť. Napríklad, konečne sa podarilo presadiť v ústave pevný vek odchodu do dôchodku. Určite je na mieste aj optimalizácia súdnej sústavy, pokiaľ je jej cieľom zrýchliť a zefektívniť justíciu. Ak sa budeme baviť o súdnej mape, tak sme jednoznačne za to, aby sa okresné sudy, ktoré nemajú dostatočné personálne obsadenie a potrebnú špecializáciu, rušili a centralizovali. Ale máme zásadný iný postoj ku krajským súdom.

Tam sa však hlavne hovorí najmä o popretrhávaní korupčných väzieb.

To sa hovorí, ale aj keď si pozriete dôvodovú správu k súdnej mape, tak to je len ako vedľajší efekt reformy. Primárny uvedený dôvod je zabezpečiť špecializáciu, a to nesedí. Pokiaľ ide o pretrhávanie korupčných väzieb, nejde o univerzálne pravidlo, neviem na základe čoho sa rozhodli, že sa zrušia sudy Bratislava a Košice.

Možno aj práve preto, že z Krajského súdu Bratislava je veľa stíhaných sudcov.

To je síce pravda, ale takto to nie je prezentované v oficiálnych dokumentoch. Rozumiem argumentu, že ak rozdelíme vec medzi viacerých sudcov, tak šanca, že to príde nejakému konkrétnemu sudcovi, je menšia. Lenže tu si treba pozrieť, že keď sa zruší Bratislava, Trenčín a Nitra, ostane krajský súd v Trnave. Jednak to nie je zabezpečené priestorovo, tí sudcovia ostanú na dočasných pracoviskách, a ak sa to má prideľovať takýmto spôsobom, tak ten spis pôjde do Trnavy z Bratislavy. V Trnave ho v podateľni pridelia do Trenčína, ale účastníci budú z Bratislavy. Tak teraz kam budú chodiť? Za dvadsať rokov máme konečne vytvorené sídla krajských súdov, ktoré sú obsadené. Všetky ostatné orgány ostávajú zachované, či už prokuratúra, sociálny kurátor, polícia, len sudy by sa mali vyčleniť z tejto

sústavy, toto mi nedáva rozumný efekt.

V pojednávacích miestnostiach obvinení často spomínajú mediálny tlak, najmä keď sa pojednávajú sledované kauzy. Čítate noviny?

Prechádzam monitoring, ktorý mám každý deň. Jeden chodí zo Súdnej rady a aj z Najvyššieho súdu. Sú to správy, ktoré sa týkajú justície v širšom slova zmysle, čiže prokuratúra, ministerstvo spravodlivosti a Súdna rada. Keď ma niečo zaujíma, tak vyhlásenia alebo výrok na adresu justície ako takej. Ale články typu z pojednávania nečítam, pretože stále vychádzam z toho, čo je v spise, a mám toho čítania dosť na to, aby som si zaťažoval hlavu.

František Mozner

V roku 1999 vyštudoval Právnickú fakultu **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Pracoval ako prokurátor, v roku 2008 sa stal sudcom. Bol krátko sudcom Okresného súdu Košice 1, potom prešiel na Krajský súd v Prešove. Od roku 2015 je na Najvyššom súde a je predsedom trestnoprávneho kolégia. V júni ho zvolili za prezidenta Združenia sudcov Slovenska.

Autor: Admin

Fakulty a ústavy UPJŠ

Futbalista a tréner Mikuláš Komanický: Verím, že Tatran vstane z popola [↗](#)

📅 18. 8. 2021, 10:55, Zdroj: vychod.sme.sk [↗](#), Vydavateľ: Petit Press, Autor: Ján Jacoš, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Fakulty a ústavy UPJŠ, Kľúčové slová: Filozofická Fakulta UPJŠ

Užívateľov za deň: 602.7 tis. GRP: 13,39 OTS: 0,13 AVE: 1757 Eur

Futbalista a tréner Mikuláš Komanický: Verím, že Tatran vstane z popola

S futbalom začínal na dvore rodičovského domu a neskôr dal svojmu talentu vyniknúť aj v ostatných kluboch.

VÝCHOD. Mikuláš Komanický začínal s futbalom v rodnej Dlhej Lúke (okres Bardejov), ako žiak i dorastenec hral za Partizán Bardejov. Keď bol prijatý na štúdium na Filozofickej fakulte UPJŠ v Prešove – získal na nej akademický titul PhDr., prestúpil do Tatrana Prešov.

V Tatrane, ktorý bol pre neho srdcovou záležitosťou, naštartoval svoju úspešnú hráčsku, trénerskú i funkcionársku kariéru.

Zranenie mu kariéru skomplikovalo

Na futbalových trávnikoch obdivovali fanúšikovia jeho hráčske umenie, oddanosť hre a poznali ho ako šikovného a rýchleho krídelného útočníka. V útoku si najlepšie rozumel s Jozefom Bubenkom.

V prvej československej lige ročníka 1972/73 bol pri jedinečnom úspechu Prešova – mužstvo pod taktovkou trénera Milana Moravca sa tešilo zo striebornej priečky. Keď mal 22 rokov, utrpel vážne zranenie. Vďaka pomoci lekárov, ale i svojej pevnej vôli, sa vtedy z trávnikov prvoligových štadiónov nevytratil.

Familiárne prezývaný Kopa po doliečení prešiel z postu útočníka na pozíciu pravého obrancu. Aj na tomto poste hral parádne, patril k najspoľahlivejším pilierom, oporám mužstva, rád do tejto činnosti pridával svoje povestné útočné výpady. V drese Československa odohral jeden zápas, v tíme Československa do 23 rokov päť stretnutí.

Po skončení hráčskej kariéry bolo významné jeho trénerské pôsobenie. Najprv trénoval v prešovskom Tatrane dorastencov. Neskôr v Tatrane trénoval aj mužov, viedol Jelšavu, Trebišov, Nítru, Bardejov, Ružomberok, Rimavskú Sobotu, Michalovce, Lipany.

O svoje najkrajšie zážitky z futbalových začiatkov, o štúdiu i začiatkoch trénerskej kariéry sa podelil v rámci rozhovoru.

Ako ste sa dostal k futbalu?

Ako dieťa som vyrastal na dedine a v našom dome bol obchod. A keďže po chlieb sa chodilo v popoludňajších hodinách a počet chlebov bol len obmedzený, tak deti po vyučovaní prišli pred náš dom – obchod a čakali na dovoz chleba. Naša záhrada sa v tom čase zmenila na minifutbalové ihrisko. Neskôr rodičia postavili nový dom, ktorý bol blízko pri futbalovom ihrisku, a tam sa to celé začalo (úsmev).

Nie je tajomstvom, že futbal ste hrávali aj na škole, odkiaľ ste sa dostali aj do tímu Partizána Bardejov.

Keď som chodil na základnú školu, hrala sa pionierska liga vo futbale základných škôl. Vďaka tejto súťaži som sa dostal do žiackeho družstva Partizána Bardejov. Áčko Bardejova hralo v tom čase v druhej československej futbalovej lige, a tak väčšiu motiváciu som ani nemohol mať (úsmev). Sen sa mi splnil a ako osemnásťročný som začal v tejto súťaži hrať. Bol to dobrý odrazový mostík.

Na čo z hráčskej kariéry si najradšej spomínate?

Najradšej spomínam na začiatky medzi dospelými. Bardejov bol po jesennej časti na poslednom mieste so siedmimi bodmi. V novinách písali, že Bardejov vypadne. V zime prišiel nový tréner, pán Gašparík, a ten začal mužstvo omladzovať a posilňovať.

Bol to jeden z dôvodov, že ste dostali šancu v tíme.

Presne tak som sa dostal do kádra. Spolu so mnou prišiel do mužstva aj Mišo Andrejko, s ktorým sme vytvorili výbornú dvojicu a svojimi gólmi pomohli mužstvu k zázračnej záchrane.

Zrejme ste chceli aj ďalej pokračovať vo dvojici. Prečo to nevyšlo?

Áno. S Andrejkom sme chceli ísť niekde spolu, ale „hra“ funkcionárov nás rozdelila – ja som odišiel do Tatrana, čo som nikdy neofutoval, a Andrejko do VSS Košice.

Ako si spätne spomínate na pôsobenie v Prešove?

Po príchode do Prešova som si herne sadol s Bubenkom. Škoda, že po dvoch veľmi úspešných sezónach, keď sme v ročníku 1972/73 obsadili druhé miesto, prišlo v Tatrane k hráčskej obmene. Niektorí hráči odišli, ale to najvážnejšie bolo, že sme piati hráči základnej zostavy vypadli dlhodobou pre vážne zranenia.

((piano))

Zranenie neobišlo ani vás.

Ja som mal roztrhnúť Achillovu šľachu. **A** to sa potom odzrkadilo aj na výsledkoch.

Ktoré futbalové zážitky sú **pre** vás tie najlepšie?

Jednoznačne zápasy v mužstve Československa do 23 rokov **a** jeden zápas za **A** mužstvo Československa. Tiež rád spomínam na mesačné sústredenie československej reprezentácie v Zeiste, kde tréneri formovali mužstvo, ktoré v roku 1976 získalo titul majstra Európy. Žiaľ, práve v tom období prišlo moje zranenie.

Vaša úspešná generácia venovala pozornosť aj **vysokoškolskému** štúdiu. Čo vám štúdium dalo?

Jedným z dôvodov prestupu do Prešova bolo, že som sa prihlásil na štúdium na pedagogickú fakultu. Zranenie mi aj tu skrížilo plány. Zanechal som štúdium telesnej výchovy **a** začal študovať na filozofickej fakulte. V tejto oblasti na nás veľmi vplýval tréner Milan Moravec. Práve to, že sme získali **vysokoškolské** vzdelanie, nám uľahčilo zaradiť sa do civilného života po skončení hráčskej kariéry.

Čo bolo kľúčovým rozhodnutím k tomu, že ste sa dali na trénerskú dráhu?

Po ukončení aktívnej činnosti som začal pracovať ako vychovávateľ v Strednom odbornom učilišti elektrotechnickom v Prešove-Solivare **a** neskôr ako zástupca riaditeľa. Popritom som začal trénovať žiakov, potom som tri roky trénoval mladších dorastencov, ktorí boli trikrát majstri Slovenska, **a** ďalšie tri roky starších dorastencov, ktorí dvakrát boli majstri Slovenska **a** v roku 1986 sme získali historicky prvý titul dorasteneckého majstra Československa.

Vaše trénerské kroky ale smerovali rovno do Tatran.

To áno. Po vypadnutí Tatran z prvej ligy v roku 1988 som sa stal tajomníkom TJ Tatran **a** tam sa prakticky rozhodlo o mojom osude. V roku 1990 som prešiel na trénerský post.

Trénerstvo zrejme nebolo jednoduchou profesiou.

To vôbec nie. Na druhej strane, hoci je to profesia veľmi náročná, ktorá sa bez plnej podpory rodiny **a** jej pochopenia nedá robiť, je to zároveň profesia veľmi pekná. Najmä keď sa vám váš koníček stane zamestnaním, čo bol môj prípad (úsmev).

Čo bolo **pre** vás v rámci trénerstva takým najťažším sústom?

Samozrejme fakt, že sa musíte dokázať povzniesť nad prehrami **a** nad „odbornosťou“ niektorých funkcionárov **a** pokrikovaním „tiež-fanúšikov“.

Ako by ste sa zhodnotil ako tréner?

O tom by mali hovoriť tí, ktorých som trénoval **a** s ktorými som úzko spolupracoval. Ale rozhodne som ako tréner nemal rád, keď sa mi niekto plietol do zostavy. Celý týždeň pracujem s hráčmi **a** pred zápasom príde poslíček s tým, že kto má hrať. Na to som nikdy nepristal **a** aj som na to doplatil.

Zrejme môže za tento váš postoj aj fakt, že ste mali pomerne náročné detstvo.

Vyrastal som bez otca, celý život som sa prebíjal sám. Svoje som si zažil po príchode do Bardejova **a** ani začiatky v Prešove neboli ideálne, no dokázal som ich prekonať. Preto som taký prístup nemal rád.

Čo vaše koučovanie na ihrisku. Aké bolo?

V jednej ruke med, v druhej bič (smiech). Vedel som hráča zjazdiť, ale nemal som problém ani verejne povedať prepáč. Väčšina hráčov to pochopila, **a** dôkazom toho je aj to, že doteraz mi bývalí zverenci posielajú esemesky (úsmev).

Boli ste klubovým i reprezentačným trénerom. Aké poznatky ste na jednotlivých štáciách získali?

Bolo to diametrálne odlišné. V klube som si vypracovával tréningové plány na celý rok, bol som denno-denne v kontakte s hráčmi, realizačným tímom, v prípade potreby aj s vedením klubu. Pri reprezentácii som skoro zabudol trénovať. Hráčov máte k dispozícii tri až päť dní, tréner je tam skôr manažérom.

A čo pôsobenie na Cypre? Ako si spätne spomínate na toto obdobie?

Na Cypre som zistil, že ísť do inokultúrneho prostredia bez dôkladného ovládania jazyka **a** fungovať prostredníctvom tlmočníka jednoducho nestačí. Sú to roky driny (smiech).

Vy ste známy aj svojimi bonmotmi. Ako sa u vás rodia?

Tie bonmoty prináša život sám. Stačí chodiť s otvorenými očami **a** medzi toľkými hráčmi **a** spolupracovníkmi sa stále niečo udeje. **A** často je potrebné stresové situácie premostiť nejakým vtipom.

Prešovský futbal sa ocitol v mimoriadne náročnej situácii. Ako to vnímate vy ako bývalý hráč **a** tréner?

V roku 1996 mesto Prešov v dobrej vôli vyhovel veľkému záujmu vtedajšieho občianskeho združenia Tatran **a** za symbolickú korunu odstúpilo klub i majetok občianskemu združeniu. Ako to všetko skončilo **a** kde niektorí dobrodruhovia **a** tak-zvaní odborníci doviedli najstarší klub na Slovensku, vieme.

Som rád, že hoci až na tretí pokus, ale predsa sa podarilo klub vrátiť mestu.

Aké sú podľa vás východiská **pre** klub?

Ak všetko legislatívne prejde, verím, že Tatran vstane z popola ako bájny vták Fénix. Doslova však bude musieť začať od nuly. Tu je však veľké ponaučenie, že v podmienkach mesta Prešov musí byť futbal pod krídlami mesta.

Ale na druhej strane pani primátorka správne poznamenala, že mesto nemôže podporovať profesionálnych futbalistov. Ten počin – odkúpenie akcií, berie ako podanie pomocnej ruky futbalu, aby celkom nevymizol z futbalovej mapy **a** chce mu pomôcť, tak ako hlasujúci poslanci, k jeho naštartovaniu. Preto úlohou novovzniknutého predstavenstva bude v čo najkratšom čase zabezpečiť sponzora či sponzorov na financovanie celého klubu.

Po tom, čo ste zavesili trénerskú kariéru na klinec, ste sa stali poslancom Mestského zastupiteľstva v Prešove **a** boli ste i poslancom Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja. Ako vnímate toto svoje pôsobenie?

Ako poslanec Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja som pred svojím druhým volebným obdobím pocítil politickú špinavosť na vlastnej koži. Snažím sa zodpovedne plniť úlohy **a** požiadavky občanov vo svojom volebnom obvode. Som presvedčený, že na Sídlišku III ostane po mne nejaká stopa.

Z čoho máte najväčšiu radosť?

Časy sa menia, roky pribúdajú, starneme. V tomto pokročilom veku mi najväčšiu radosť robia vnúčatá (úsmev).

Autor: Ján Jacoš

Ohrozujú zdravie a môžu zabíjať. Ako ich rozpoznať skôr ako bude neskoro? Varujú pred nimi europoslanci, do boja s nimi sa pustila aj košická univerzita. Dezinformácie

19. 8. 2021, 5:45. Zdroj: [kosiceonline.sk](https://www.kosiceonline.sk). Sentiment: Ambivalentný, Téma: Fakulty a ústavy UPJŠ, Kľúčové slová: Regina Hučková, Prorektorka pre marketing a vzťahy s verejnosťou, Tomáš Zavatčan

Užívateľov za deň: 4.3 tis. GRP: 0,09 OTS: 0,00 AVE: 315 Eur

Ohrozujú zdravie a môžu zabíjať. Ako ich rozpoznať skôr ako bude neskoro? Varujú pred nimi europoslanci, do boja s nimi sa pustila aj košická univerzita. Dezinformácie

MARIO HUDÁK , Dnes | 05:30

Falošné správy, konšpiračné teórie, sociálne inžinierstvo, dezinformácie, misinformácie, hoaxy, trolling. Boj proti klamstvu a jeho sofistikovaným podobám v mediálnom priestore a najmä na sociálnych sieťach je čoraz intenzívnejší. Aj na východe Slovenska.

Prorektorka pre marketing a vzťahy s verejnosťou Regina Hučková a tlačový referent a hovorca **UPJŠ** Košice **Tomáš Zavatčan** / KOŠICE ONLINE

„Sociálne siete sú plné dezinformácií, ktoré ohrozujú naše zdravie či dokonca zabíjajú. Tento problém je zvlášť akútny teraz počas pandémie. V Európskom parlamente sme zriadili špeciálny výbor, ktorý sa venuje boju s dezinformáciami. Usiluje sa o to, aby sociálne platformy niesli zodpovednosť za obsah, ktorý medzi ľuďmi šíria – teda aj za všetky nebezpečné hoaxy, klamstvá a dezinformácie,“ hovorí slovenský europoslanec Vladimír Bilčík o akútnom nebezpečenstve šírenia dezinformácií, nepráv, konšpiračných teórií a sociálneho inžinierstva na sociálnych sieťach vo svojom videu zo stredy 11. augusta.

V pondelok 16. augusta zverejnila košická **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika** tlačovú správu, ktorou odštartovala kampaň proti dezinformáciám s názvom Overuj si fakty. Jej základom je nová univerzitná webová stránka s rovnakým názvom – overujsfakty.sk. Porozprávali sme sa s jej autormi – **prorektorkou pre marketing a vzťahy s verejnosťou Reginou Hučkovou a** tlačovým referentom **a** hovorcem **Tomášom Zavatčanom**.

Myslím si, že asi žiadne otázky nerezonujú dnes v spoločnosti tak, ako boj proti covidu a dezinformáciám. Týka sa to jednoducho nás všetkých. Preto sme sa rozhodli, že pôjdeme do tejto kampane, hovorí **Regina Hučková** / KOŠICE ONLINE

Ako ste prišli na to, že chcete na univerzite robiť kampaň a bojovať proti dezinformáciám?

RH: Sme radi, že to zaujalo aj odbornú obec, pretože presne to bolo naším zámerom. Okrem toho, že v dlhodobom pláne rozvoja chceme prezentovať a vyjadrovať sa k spoločensky dôležitým témam, je to aj úloha a zodpovednosť univerzít ako takých. Univerzitné prostredie má byť tou platformou, ktorá do veľkej miery kreuje spoločenské povedomie.

Nie je boj trochu silné slovo?

RH: Možno áno. Ale potreba minimálne sa voči tomu ohradiť vplynula zo súčasnej situácie. Priamo to vnímame aj na našej univerzite.

Tomáš Zavatčan: Z dejepisu si dobre pamätáme, ako fungovala propaganda napríklad počas druhej svetovej vojny alebo za komunizmu. Aj na takýchto konkrétnych príkladoch z dejín sa snažíme poukázať na to, aké nebezpečné je ponúkať ľuďom takéto fakty / KOŠICE ONLINE

Ako?

RH: Na **UPJŠ** pôsobí množstvo vedcov a vedeckých tímov, ktorí sa aktívne zapojili do boja proti covidu a urobili kus poctivej, kvalitnej práce. Pomohli Slovensku a jeho ľuďom zvládnuť vlny koronavírusov. Napriek tomu sme boli konfrontovaní s množstvom dezinformácií a hoaxov na tému koronavírusu a vedeckej práce na univerzite.

Útočili na našich kolegov. Napríklad na infektológa Pavla Jarčušku, ale aj na ďalších vedcov. Rektor a vedenie univerzity sa voči týmto konšpiračným informáciám, skupinám a antivaxerom dôrazne ohradili. Myslím si, že asi žiadne otázky nerezonujú dnes v spoločnosti tak, ako boj proti covidu a dezinformáciám. Týka sa to jednoducho nás všetkých. Preto sme sa rozhodli, že pôjdeme do tejto kampane.

Majú vaši študenti problémy s dezinformáciami?

RH: Nemôžem hovoriť za všetkých kolegov, ale ako pedagóg pôsobím na Právnickej fakulte univerzity a môžem povedať, že s tým určité skúsenosti mám. Je to paradox tejto doby.

Do boja z dezinformáciami sa pustila aj košická **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika** / KOŠICE ONLINE

Čo konkrétne myslíte?

RH: V histórii hádam ani nebolo obdobie, kedy mali mladí ľudia **a** študenti toľko informácií, možností **a** zdrojov, odkiaľ tieto informácie čerpať. **A** pritom skĺzavajú k nejakej, povedzme informačnej nedbanlivosti, často siahnu po prvom informačnom zdroji, ktorý sa ponúka.

Ale to je asi prirodzené, pretože dnes sú najjednoduchším **a** najčastejším informačným zdrojom práve sociálne siete. Používa **a** sleduje ich väčšina z nás. Väčšina ľudí po zdrojoch informácií vôbec nepátra. No tieto zdroje sú rozhodujúce. Snažíme sa to prezentovať na hlavnej stránke našej kampane – overujisfakty.sk.

Majú univerzity zadané relevantné zdroje informácií?

RH: Samozrejme. Máme semináre osobitne venované príprave na písanie kvalifikačných záverečných prác, ale aj priebežných seminárnych prác. Študenti tieto informácie dostávajú v rámci procesu výučby. Považujeme to za určitý štandard, bežnú súčasť **vysokoškolského vzdelávania**. Myslím si, že by to mala byť aj štandardná súčasť vyučovania na stredných školách. Ako na stredných, tak aj na vysokých školách, by mali byť študenti vedení ku kritickému mysleniu **a** k selekcii informačných zdrojov.

V histórii hádam ani nebolo obdobie, kedy mali mladí ľudia **a** študenti toľko informácií, možností **a** zdrojov, odkiaľ tieto informácie čerpať. **A** pritom skĺzavajú k nejakej, povedzme informačnej nedbanlivosti, často siahnu po prvom informačnom zdroji, ktorý sa ponúka (Ilustračná fotografia) / **UPJŠ** Košice

TZ: Je dôležité povedať aj to, že na univerzite sú vzorom **pre** študentov pedagógovia. Ale na sociálnych sieťach to môžu byť celkom iné vzory alebo skôr idoly. Tie im ponúkajú ľahšie cesty, riešenia **a** vysvetlenia k tomu, ako sa dostať k „pravdivým“ faktom. Teda ak nejaký „fakt“ povie niekto, kto je v očiach mladého človeka autorita, ďalej si už jeho hodnovernosť neoveruje.

Sú podľa vás dezinformácie také nebezpečné, ako tvrdí europoslanec Vladimír Bilčík? Že môžu ohrozovať ľudské životy, dokonca zabíjať?

TZ: Určite áno. Touto kampanou sa snažíme ukázať aj na historické skúsenosti s dezinformáciami **a** propagandou. Z dejepisu si dobre pamätáme, ako fungovala propaganda napríklad počas druhej svetovej vojny alebo za komunizmu. Aj na takýchto konkrétnych príkladoch z dejín sa snažíme poukázať na to, aké nebezpečné je ponúkať ľuďom takéto fakty.

História sa opakuje?

TZ: Dejiny sú cyklus. **A** cykly sa určitým spôsobom vracajú. Úlohou vysokých škôl **a** vzdelaných ľudí má byť aj to, aby sme chybám minulosti predchádzali.

Na nebezpečenstvo hoaxov, konšpirácií **a** sociálneho inžinierstva upozorňuje aj slovenský europoslanec Vladimír Bilčík / FB Vladimír Bilčík

Ako prebiehala tvorba kampane?

RH: Spolupracovali **a** radili sme sa s profesionálmi v oblasti marketingu. To sa týka nielen kampane Overuj si fakty, ale aj všeobecne prezentácie **a** marketingu **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika** v Košiciach. Predchádzali tomu dlhé diskusie **a** analýzy. Kampaň nemá byť iba ad hoc účelovou vecou, ktorou chceme zaujať. Chceme s ňou pracovať ďalej, mala by sa stať súčasťou našich tradičných aktivít **a** akcií.

Má byť postavená na hodnotových prvkoch **a** chceme ju dlhodobo, ak nie v horizonte niekoľkých rokov, tak určite v čase niekoľkých mesiacov, rozvíjať. Začali sme ju na webovej stránke univerzity, primárne bude prebiehať na sociálnych sieťach univerzity.

Záber kampane má byť širokospektrálny. S cieľovými skupinami od najmladších potenciálnych študentov, cez našich súčasných študentov **a** zamestnancov až po širšiu odbornú verejnosť. Táto téma sa nás naozaj dotýka všetkých. Výsledkom by mala byť úcta k faktom, ktoré sú verifikovateľné.

Kampaň **UPJŠ** Overuj si fakty má byť postavená na hodnotových prvkoch **a** chcú ju dlhodobo rozvíjať. Začala na webovej stránke univerzity, primárne bude prebiehať na sociálnych sieťach univerzity (Ilustračná fotografia) / **UPJŠ** Košice

Univerzity **a** vedecké inštitúcie si dnes čoraz viac uvedomujú naliehavosť popularizácie vedeckých poznatkov, výskumov, svojej činnosti. Ako je na tom vaša univerzita?

RH: Snažíme sa o to. Uvedomujeme si dôležitosť takejto komunikácie smerom k širokej odbornej verejnosti. Aj v spolupráci s profesionálmi sa na našom referáte propagácie **a** marketingu snažíme tieto informácie zrozumiteľným spôsobom prezentovať. Je to hlavne o komunikácii s našimi vedeckými tímami **a** pracovníkmi. Doteraz sme stále našli spoločnú reč.

TZ: Presne tak. Vieme o nutnosti zrozumiteľne prezentovať vedecké výskumy **a** poznatky. Robíme množstvo aktivít **a** akcií aj **pre** širokú verejnosť. Napríklad, na Prírodovedeckej fakulte sú to Nobelovské prednášky, kde každoročne prednášame o nomináciách na Nobelove

ceny **a** ich témach. Máme Univerzitu bez hraníc **pre** najmenších. Snažíme sa ich inšpirovať ku komplexnejšiemu uvažovaniu. Množstvo výskumov z Lekárskej **a** Prírodovedeckej fakulty komunikujeme aj v rôznych médiách.

Hoax je poplašná, podvodná, nepravdivá správa, ktorú niekto zámerne vytvoril **a** ktorá sa väčšinou šíri veľmi rýchlo, hlavne prostredníctvom sociálnych sietí (Ilustračná fotografia) / Flickr/Archive

TYPY DEZINFORMÁCIÍ **A** ICH PODOBY

- ▶ Dezinformácia – nepravdivá, vedome skreslená informácia, ktorej cieľom je ovplyvniť určitú skupinu ľudí, prípadne celú populáciu.
- ▶ Misinformácia – nepravdivá alebo mylná informácia, ktorá sa šíri nevedome **a** bez úmyslu poškodiť.
- ▶ Fake news (falošné správy) – informácie, ktoré sa tvária ako správy z novín, no v skutočnosti sú to vykonštruované informácie, ktoré ohýbajú realitu **pre** svoj vlastný cieľ.
- ▶ Hoax – poplašná, podvodná, nepravdivá správa, ktorú niekto zámerne vytvoril **a** ktorá sa väčšinou šíri veľmi rýchlo, hlavne prostredníctvom sociálnych sietí.
- ▶ Trolling – urážka či provokácia, ktorá má v človeku vyburcovať silné emócie.
- ▶ Propaganda – informácia, správa alebo text, ktoré využívajú pravdu na to, aby propagovala určitú ideu alebo stranu, pričom vyznievajú objektívne.
- ▶ Konšpiračná teória – teória alebo názor na ľubovoľnú tému, ktoré nie sú podložené faktami **a** tvrdia, že istá skupina ľudí vedome **a** tajne pôsobí v neprospech inej skupiny ľudí alebo celého ľudstva. Konšpiračné teórie vysvetľujú historické alebo súčasné udalosti ako výsledok tajného sprisahania skupiny vplyvných, mocných činiteľov.
- ▶ Sociálne inžinierstvo – ciele útoky prostredníctvom rôznych typov informácií **a** netechnických nástrojov **a** prostriedkov s úmyslom zmanipulovať ho.

Cieľom dezinformátorov je oklamať čo najväčšiu skupinu ľudí. Počítajú s tým, že ich obeť si fakty neoveria **a** budú ich bezhlavo zdieľať. Predtým, než niečomu uveríte alebo to posuniete ďalej, by ste si informáciu mali overiť (Ilustračná fotografia) / **UPJŠ** Košice

AKO ROZPOZNAŤ DEZINFORMÁCIU

- ▶ Najjednoduchší spôsob, akým sa dá overiť pravdivosť informácie, je takzvaný CRAP test. Skratka pochádza zo štyroch anglických slov **a** prináša otázky, na ktoré pravdivý text **a** jeho autor dokážu odpovedať:
- ▶ Currency – Aktuálnosť: Kedy bola informácia zverejnená alebo naposledy opravená?
- ▶ Reliability – Spoľahlivosť: Aké informácie obsahuje zdroj? Poskytuje autor obojstranný pohľad na danú tému?
- ▶ Authority – Autorita: Má autor kvalifikáciu **a** renomé na to, aby tieto informácie zverejňoval?
- ▶ Purpose – Cieľ: Aký je zámer autora? Snaží sa ťa informovať, zaujať, pobaviť alebo presvedčiť? **A** ak sa snaží presvedčiť ťa, používa na to podložené argumenty? Drží si od témy odstup alebo používa emóciami nabitú štylistiku?
- ▶ Európska komisia odporúča pracovať aj s otázkou: Aké pocity obsah článku vyvoláva?
- ▶ Je text, ktorý čítate, plný otáznikov, výkričníkov **a** fantasticky znejúcich odhalení?
- ▶ Máte počas jeho čítania pocit, že chcete niekomu vraziť alebo na tomto svete prestať existovať?
- ▶ Ak áno, je dosť možné, že ide o prácu dezinformátora. Pohonnou hmotou každej dezinformácie je totiž silná, väčšinou negatívna emócia.
- ▶ Cieľom dezinformátorov je oklamať čo najväčšiu skupinu ľudí. Počítajú s tým, že ich obeť si fakty neoveria **a** budú ich bezhlavo zdieľať. Predtým, než niečomu uveríte alebo to posuniete ďalej, by ste si informáciu mali overiť.